

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Metodika skautské výchovné činnosti a její využití pro činnost oddílů Junáka

Bakalářská práce

Studijní program: B7505 – Vychovatelství
Studijní obor: 7505R004 – Pedagogika volného času
Autor práce: **Jan Šefl**
Vedoucí práce: doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan Šefl**
Osobní číslo: **P11000351**
Studijní program: **B7505 Vychovatelství**
Studijní obor: **Pedagogika volného času**
Název tématu: **Metodika skautské výchovné činnosti a její využití pro činnost oddílů Junáka**
Zadávací katedra: **Katedra pedagogiky a psychologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl: Cílem práce je porovnat činnost vybraných oddílů Junáka, po zavedení nebo odmítnutí nové skautské stezky. Zjistit příčiny pro její zavedení nebo odmítnutí. Požadavky: Alespoň u deseti vedoucích oddílů vyhodnotit jejich postoje k přijetí či odmítnutí nové stezky. Porovnat rozdíly v činnosti oddílů v souvislosti s novou stezkou. Metoda: Rozhovory s vedoucími oddílů a následné zpracování získaných dat. Analýza činnosti vybraných skautských oddílů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

BADEN-POWELL, R., 2007 Skauting pro chlapce. 1. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 300 s. ISBN 978-80-86825-21-2. JASAŇ, J., HAVEL, M., 2010. Metodika pro oddílovou praxi. 1. vyd. Pardubice: Junák - svaz skautů a skautek ČR. ISBN 80-25491-19-6. Metodická skupina NJ pro výchovný program, 2006. Experimentální skautská stezka: manuál pro vedoucí. 1. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR. ISBN 80-86825-20-5. PÁVKOVÁ, J., 2008. Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. 4. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-423-6. Skautská stezka, 1997. Praha : Junák - svaz skautů a skautek ČR. 36 s. Skauting, 2008. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR. ISSN 1210-9827. Stezka skautů a skautek, 1994. Praha : Junák - svaz skautů a skautek ČR. 32 s. ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., 2007. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: Pravidla hry. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-313-0. ŽÁRSKÁ, M., et. al., 2008. Jak pracovat se stezkou. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR. ISSN 1210-9827. TICHAVOVÁ, B., 2008. Nováček : Průvodce nováčka skautským světem. 1. vyd. Praha : Junák - svaz skautů a skautek ČR. 46 s. ISBN 978-80-86825-30-4.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání bakalářské práce:

7. dubna 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2014

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 7. dubna 2013

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké jsou důvody chlapeckých oddílů Junáka v Libereckém kraji pro přijetí či odmítnutí nové skautské stezky. Skautské stezky slouží jako hlavní metodický nástroj skautského oddílu a napomáhají k vytvoření celoročního programu. Přibližně od roku 1994 do roku 2006 byla v Junáku používána Stezka skautů a skautek (stará stezka), která prověřovala dovednosti a povinnosti skautů v oblasti skautingu (skautský slib, hymna), kultury, sportu, zdraví atd. V roce 2006 vyšla nová skautská stezka, která měla být bližší dětem například svou fantasy tematikou, podrobnějšími formulacemi úkolů a praktičností. V první části této závěrečné práce je představena stručná historie skautingu, vzdělávání a výchova ve skautu a zmíněné stezky. Druhá část se zabývá kvalitativním výzkumem, v tomto případě polostrukturovaným rozhovorem. Nejprve je konzultována přípravná fáze vytyčující cíle výzkumu a definující možná rizika. Dále jsou představeny výzkumné otázky. Poté v interpretační části jsou zpracovány odpovědi jednotlivých vedoucích a uspořádány do tematických celků, jako jsou například pozitiva a negativa skautských stezek, důvody pro zavedení nové nebo staré stezky, formulace skautských stezek či efektivita metodické příručky. Nakonec je vedena diskuze, ve které se reflektují a syntetizují výsledky výzkumu.

Klíčová slova: Junák, skauting, skautské stezky, nová skautská stezka, stará skautská stezka, kvalitativní výzkum

Abstract

The goal of this thesis is to analyze interviews with scout leaders from Liberec region and find out the reasons of accepting or refusing New Scout Handbook. Scout Handbooks are the main instrument of methodology that helps to create contents of yearly programme. From 1994 to 2006 there was an “old route” that examined the skills of young boy and girl scouts in various fields, such as Scout Laws, culture, sport, health etc. In 2006 a new fantasy-themed “route” was released with the aim to engage the children in a more effective way, including clearer and more detailed formulations of the tasks and connection to common practice. The first part of this thesis deals with the history of Scout Movement, Educational Programme and the “routes”. Second part dedicates to a qualitative research carried out by means of semi-structured interviews. Firstly it introduces the aim of the research and possible risks, then the questions to ask to the interviewees are presented and followed by the interpretation of the answers that are analyzed and ordered by the topic, such as the advantages and disadvantages of the old and the new handbook, reasons of accepting or refusing a concrete handbook, formulation of the handbook or the effectiveness of the methodology manuals. Finally the thesis includes a discussion that reflects on and summarizes the result of the interviews.

Key words: scouting, Scout Educational Programme, New Scout Handbook, Old Scout Handbook, qualitative research

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu mé práce, panu doc. PhDr. Tomáši Kasperovi Ph.D., za cenné rady a velkou trpělivost během tvorby práce. Dále bych chtěl poděkovat vedoucím skautských oddílů za účast ve výzkumu a ochotu spolupracovat.

Obsah

1	Úvod.....	10
2	O skautingu	12
2.1	Historie a vývoj skautingu v Čechách	12
2.2	Ideové pilíře skautingu	13
2.2.1	Cíl a myšlenka skautingu	13
2.2.2	Slib a zákon	13
2.2.3	Symbolika.....	14
2.3	Struktura skautského oddílu	15
2.4	Vzdělávání	16
2.5	Výchovný program	16
2.5.1	Nový výchovný program.....	16
2.5.2	Charta českého skautingu.....	17
2.6	Skautská metoda	19
2.6.1	Principy skautské výchovy	19
2.6.2	Skauting jako systém výchovy (skautská metoda).....	20
3	Skautské stezky	21
3.1	Skauting pro chlapce	21
3.2	Kniha lesní moudrosti.....	21
3.3	Základy Junáctví.....	21
3.4	Stará skautská stezka	22
3.5	Nová skautská stezka.....	23
3.5.1	Změny oproti <i>staré stezce</i>	23
3.5.2	Hlavní problémy <i>nové stezky</i>	24
4	Metodologická část	25
4.1	Přípravná fáze	25
4.1.1	Cíl průzkumu.....	25
4.1.2	Výzkumná metoda.....	25
4.1.3	Výzkumný problém a výzkumné otázky.....	26
4.1.4	Volba respondentů.....	27
4.1.5	Rizika	28
4.1.6	Návrh otázek strukturovaného rozhovoru	30
4.2	Interpretační část.....	32

4.2.1	Pozitiva <i>nové skautské stezky</i>	32
4.2.2	Negativa <i>nové skautské stezky</i>	33
4.2.3	Pozitiva <i>staré skautské stezky</i>	34
4.2.4	Negativa <i>staré skautské stezky</i>	35
4.2.5	Důvody vytvoření Nového výchovného programu a <i>nové skautské stezky</i>	36
4.2.6	Problémy se zavedením <i>nové skautské stezky</i>	36
4.2.7	Důvody skupiny A pro přijetí <i>nové skautské stezky</i>	38
4.2.8	Důvody skupiny B pro odmítnutí <i>nové stezky</i>	39
4.2.9	Zkušenosti skupiny A při naplňování stanovených cílů dle <i>nové stezky</i>	39
4.2.10	Zkušenosti skupiny B při naplňování stanovených cílů dle <i>staré stezky</i>	41
4.2.11	Vyhodnocení	42
5	Diskuze	43
6	Závěr	45
7	Bibliografie	47
8	Seznam příloh	51
8.1	Rozhovor s vedoucím oddílu A ₁	52
8.2	Rozhovor s vedoucím oddílu A ₂	56
8.3	Rozhovor s vedoucím oddílu B ₁	59
8.4	Rozhovor s vedoucím oddílu B ₂	62

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá skautingem a *skautskými stezkami*. V první části je představen skauting a principy, na kterých stojí skautská výchovná metoda. Dále je představena *skautská stezka*, její varianty a význam pro skautské hnutí. Následně je provedeno několik rozhovorů s vedoucími oddílů, kteří se *stezkami* pracují. Dotazy se zaměřují na to, jak se jim se *stezkami* pracuje, jaký byl důvod přijetí nebo odmítnutí *nové skautské stezky*, a na zjištění, jestli *skautská stezka* oddílům pomáhá plnit stanovené cíle. V závěru je zpracováno vyhodnocení výsledků rozhovorů.

Se zhruba 40 miliony členy z více jak 200 zemí představuje skautské hnutí jednu z největších organizací mládeže na světě. Je to dobrovolné nepolitické výchovné hnutí pro mladé lidi, otevřené všem bez ohledu na pohlaví, rasu, náboženství či sociální status. Skauting nabízí možnost celkového rozvoje osobnosti a potenciálu jednotlivců v kontextu odpovědnosti ke společnosti.

Za hlavní metodický nástroj lze považovat *skautskou stezku*. Ta představuje pomůcku pro vedoucího při přípravě programu pro své členy tak, aby se v něm odrážely body skautského zákona. Různé oddíly pracují se *stezkou* různými způsoby, a *stezka* tak může nabývat rozličných podob. Ne každý oddíl však musí postupovat podle oficiální verze vydané ústředím organizace Junák – Český skaut, z. s. Každý oddíl má svá specifika a různé potřeby, které se pak odrážejí v jejich individuálních verzích *skautské stezky*.

Po roce 1989, kdy došlo k obnovení Junáka po 20 letech, bylo třeba dát skautské výchově nový směr a právě *skautská stezka* toho byla prostředkem. V roce 1994 byla náčelnictvem Junáka schválena *skautská stezka*, která odrážela zákony, dovednosti a povinnosti skautů. Byl vydán jak pracovní sešit, tak i velká příručka, jež obsahovala rady, symboliku, znalosti a dovednosti, které by každý člen Junáka měl ovládat a znát.

Časem se v Junáku začaly ozývat hlasy, že tato *stezka* novější generaci skautů přestává vyhovovat. Proto byla v roce 2006 představena na setkání vůdců nová experimentální *stezka*. Samotní vůdci měli možnost se k ní vyjádřit a určitým způsobem i upravovat její směřování. V roce 2008 pak vychází *nová skautská stezka*, která odráží Nový výchovný program Junáka.

Přestože *nová stezka* vznikala dlouho a podílela se na ní řada odborníků, stále ji některé oddíly odmítají přijmout a svou činnost směřují podle *stezky* vydané v roce 1994, jiné se stále drží svých individuálních *stezek*. Nová metodika je v této době k dispozici desátým rokem a stále mezi členy vyvolává rozporuplné názory.

2 O skautingu

Skauting je jedno z celosvětově nejrozšířenějších výchovných hnutí. Skauti fungují ve 216 zemích. Po celém světě takto lze najít přes 40 milionů skautů. Jeho posláním je vychovávat nejednostranně zaměřené jedince a dobré členy společnosti.

2.1 Historie a vývoj skautingu v Čechách

Skauting byl ve světě založen po roce 1907 Robertem Badenem-Powellem. Organizace se dále rozrůstala a pronikla do mnoha států, kde její myšlenku utvářeli a upravovali další lidé. Za nejvýznamnějšího lze považovat Ernesta Thompsona Setona, který myšlenku skautingu zkombinoval se svou organizací Woodcraft Indians.

Do Čech skauting proniká v roce 1911 díky Antonínu Svojsíkovi a získává český název Junák – Český skaut. Název, který organizace v roce 2014 opětovně přijala za svůj (po nutných změnách na základě nového občanského zákona). Svojsík (1991, s. 22) píše:

„Těžko posouditi, kdo má o které odvětví skautingu větší zásluhy, zda Seton, či Baden-Powell. Jisto jest, že ona romantičnost, poetičnost a láska k přírodě jsou především zásluhou Setonovou, kdežto pořádek, kázeň, organizace jsou zase dílem Powellovým – obou výborných psychologů i pedagogů.“

Zde můžeme vidět, že Svojsík pro své *Základy Junáctví* čerpal ze zkušeností obou předchozích autorů, a položil tak základ *skautské stezky* u nás propojením dvou trochu odlišných přístupů.

Český skauting se v našich zemích potýkal s několika problémy při změnách politicko-spoločenských režimů. Byl třikrát zakázán a obnoven.

Za druhé světové války byl poprvé zrušen nacisty v roce 1940. Během války se skauti, kteří nechtěli přijít o svou organizaci, scházeli například pod Klubem českých turistů. V roce 1945 se skauting opět obnovil.

Další přerušování činnosti nastalo v roce 1950 kvůli komunismu. Skauti byli souzeni v řadě politických procesů. V roce 1968 se skauting opět obnovil, ale činnost opět neměla dlouhého trvání. Rokem 1970 byl skauting opět zrušen. Obnoven byl až po roce 1989, po pádu komunistického režimu.

Skauting v České republice má nyní přes 50 000 členů a řadí se mezi největší neziskové organizace pracující s mládeží. Dnes už tedy pod názvem Junák – Český skaut.

2.2 Ideové pilíře skautingu

2.2.1 Cíl a myšlenka skautingu

Jako každá organizace i skauting má své cíle. Cíle, které se každý oddíl snaží naplňovat. Proces se může v různých oddílech lišit, avšak cíle jsou pro všechny stejné. Břicháček (1991, s. 7) tvrdí, že „skauting je poselstvím všestranné výchovy – v kruhu vrstevníků a uprostřed přírody.“

Díky svým metodám usiluje o rozvíjení osobností a hodnot mladých lidí, připravuje je na zvládání složitých životních situací a snaží se je naučit, jak vést aktivní sociální život. Myšlenky lze vyčíst ze slibu, zákona a hesla skautingu.

Myšlenky skautingu převedené do dnešní doby podle Břicháčka (2001, s. 48) jsou:

„Morální výchova a vytváření cest duchovního rozměru skautingu.

1. Výchova dětí dětmi v malých skupinách.
2. Vztah k přírodě se silným aspektem ekologickým.
3. Činnost a hra jako základní metodiky učení.
4. Ideály demokracie spojené s uskutečňováním občanské společnosti
5. Mezinárodní skauting je jako cesta k přátelství dětí různých ras, náboženství, kultur i jazyků.“

2.2.2 Slib a zákon

Dalšími důležitými pilíři ve skautské výchově jsou Skautský slib a zákon. Správný skaut by se měl vždy řídit body zákona a chovat se v souladu se skautským slibem. Slib i zákon úzce souvisí se *skautskou stezkou*.

„Skautským zákonem je deset bodů, ke kterým by se měl odkazovat každý člen organizace:

1. Skaut je pravdomluvný
2. Skaut je věrný a oddaný
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta
5. Skaut je zdvořilý
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců
8. Skaut je veselý myslí
9. Skaut je hospodárný
10. Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích“ (Břicháček 1998, s. 20)

Skautský slib zní:

„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

Sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,

plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,

duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.

Složení slibu mohou věřící skauti zakončit prosbou:

K tomu mi dopomáhej Bůh“ (Břicháček 1998, s. 21)

2.2.3 Symbolika

Ve skautské organizaci se používá mnoho symbolů, znaků a odznaků. I když je skauting organizace s volným polem pro fantazii, právě v případě znaků a symbolů musí skauti zachovávat určitá pravidla a zvyklosti. Správné pochopení symboliky je klíčové pro plnění určitých bodů *skautské stezky*, viz kapitola Skautská stezka (s. 14).

Základním znakem skautů je skautská lilie, používaná skauty po celém světě. Jak vysvětluje Čáka (1990, s. 27), tři listy lilie znamenají tři body skautského slibu, někdy bývají vykládány jako tři věkové kategorie vlče-skaut-rover.

Dále mají skauti díky Badenu-Powellovi vlastní uniformy neboli kroje. Český skauting má jasně daná pravidla pro nošení krojů. Skautská košile je pro „suchozemské“ skauty béžová (dříve bývala pískově žlutá), pro „vodní“ skauty tmavě modrá. Součástí kroje jsou také trojcípé šátky kolem krku. Slibový odznak po složení slibu se nosí nad levou náprsní kapsou. Místa na rukávech jsou vyhraněna pro město a číslo oddílu kam dotyčný patří a také pro dosažené odborky či splněné body *skautské stezky*. Správná péče o kroj a jeho doplňky je jednou z kompetencí, se kterou pracuje *skautská stezka* napříč věkovými skupinami.

Dalším skautským znakem je pozdrav. Jak popisuje Břicháček (1998, s. 31) skauti se na celém světě zdraví vlastním pozdravem. Pravá ruka je obrácena dlaní vpřed a zdvižena k rameni. Palec přitom překrývá malíček a znázorňuje tak ochranu slabšího. Tři vztyčené prsty představují tři body skautského slibu. Kruh, který vznikne spojením palce a malíčku, symbolizuje přátelství skautů kolem celého světa. Při podání ruky platí, že si podávají levici s propletenými malíčky.

Všechny tyto pilíře (myšlenka, ideály a symbolika) úzce souvisí s výchovou. Ideály skautingu jsou styčnými body pro výchovu plnohodnotných členů skautské organizace. Symbolika skautům dává pocit soudržnosti.

2.3 Struktura skautského oddílu

Skautský oddíl, který je vzhledem ke *skautské stezce* nejdůležitější jednotkou, má svou vlastní strukturu. Každý oddíl má svého vůdce, jenž musí mít splněnu vůdcovskou zkoušku. Pod každým vůdcem by měl být zástupce vůdce, který by měl také mít vůdcovskou zkoušku. Pod těmito dvěma stojí několik roverů a skautů, kteří již odrostli skautskému věku, tedy 15 let, a mohou si splnit čekatelskou zkoušku. Ti pomáhají s přípravou programu a sami se připravují na roli vůdce. Pod nimi už leží samotné družiny v čele s jejich rádcem.

Družina je základním seskupením, ve kterém skauti a skautky vykonávají svou činnost. Součástí oddílu, vedeného dospělým vůdcem a jeho pomocníky, jsou většinou čtyři až šest takových družin. Ačkoliv dospělí vůdci nejsou členy družin, jsou s ní a jejími členy

v úzkém kontaktu. Během skautského roku se konají akce pro celý oddíl. Tam má každá družina příležitost přispět k celkovému dobrému fungování oddílu, jehož členové se tak mají možnost blíže poznat. Oddíl má sociální strukturu a demokratický systém samosprávy, založený na skautském zákoně, který Baden-Powell nazval „družinový systém“. Každý člen se podílí na chodu družiny a je zodpovědný za to, aby se v ní ostatní cítili dobře (Kupka 2005, s. 7).

2.4 Vzdělávání

Junák si vychovává vlastní činovníky a vůdce tím, že jim poskytuje několik možností a úrovní vzdělávání. Pokud bychom to brali úplně od základu, tak jakýmsi prvním stupněm je *Nováčkovská zkouška*, jež předchází *skautské stezce* a obsahuje body, které by měl začínající člen skautského oddílu znát, např. kdo je vůdce oddílu, jaký má skauting smysl atd.

Dále se tyto znalosti rozvíjí právě ve *skautské stezce*, která (jak *nová* tak i *stará*) má několik úrovní, viz kapitola o skautské stezce (s. 14). Po řádné skautské výchově (tedy splnění všech bodů *stezky*) přichází na řadu čekatelská zkouška a vůdcovská zkouška. Ta poskytuje kvalifikaci k samostatnému vedení oddílu nebo tábora.

2.5 Výchovní program

Výchovní program Junáka zahrnuje prostředky, které se snaží plnit poslání skautingu - všestranný rozvoj osobnosti v souladu s principy skautingu. Dále určuje a nabízí vedoucím oddílů různorodou škálu prostředků (např. *skautská stezka*) pro naplňování jejich činnosti.

2.5.1 Nový výchovní program

Systém výchovy vydržel od založení organizace takřka nezměněn, až do jejího posledního obnovení po roce 1990, kdy postupně přišly na řadu inovace, které po roce 2005 vyústily v Nový výchovní program, k jehož plnění slouží *nová skautská stezka* publikovaná v roce 2008.

V novém tisíciletí však vyvstávaly na ústředí Junáka otázky, zda není třeba výchovní program změnit. Oddíly v této době přebírali mladší vedoucí vychovaní už v období po roce 1989. Měli tedy trochu jiné smýšlení. Děti a mládež se věnovaly velkému množství mimoškolních aktivit, na což skautská organizace musela zareagovat. Aby si udržela

členskou základnu, musela se změnit forma programu, ve kterém byl větší prostor pro seberealizaci členů.

Řešení se našlo v roce 2005, kdy byla vydána *Charta českého skautingu*, která se sice držela pevných základů a hodnot Junáka, ale otevřela dveře nutným programovým změnám. Ty se zanedlouho zformovaly do Nového výchovného programu, který, jak jsme již zmiňovali, ctí poslání, principy a skautskou metodu, ale připravuje na život v současném světě. Podle reakcí v organizaci se jeví, že program plní stanovené cíle (Šantora, et al. 2012, s. 224).

2.5.1.1 Části výchovného programu:

skautská metoda: představuje metodický rámec, jenž vede mladého člověka na jeho stezce osobního růstu (zahrnuje prvky: zákon a slib; učím se tím, že to dělám; družinový systém; symbolický rámec; program osobního růstu; příroda; podpora dospělými)

výchovné cíle (tzv. kompetence): rozpracovávají poslání skautingu a vychází z naší představy lidí, kteří projdou skautskou výchovou (viz kap. Charta českého skautingu, s.)

věkové kategorie: určují pro jaký věk a v jakých věkových rozmezích organizovat výchovu

výchovná nabídka: vychází z konkrétních zájmů dětí a mladých lidí a odpovídá na to, co právě jim může skauting nabídnout

výchovné nástroje: zahrnují širokou škálu konkrétních prostředků pro oddílovou činnost – stezky, „odborky“, zkoušky, závody, celostátní projekty a akce, apod.

metodická podpora: napomáhá vedení oddílů při práci s výchovným programem – semináře, kurzy, časopisy, příručky

Nový program musí být v souladu se skautskými hodnotami, musí vést ke skautským výchovným cílům, musí dnešní děti bavit a musí být využita skautská metoda.

2.5.2 Charta českého skautingu

Charta českého skautingu na počátku 21. století (dále jen Charta) je dokument, na němž byl postaven Nový výchovný program. Body popsané v tomto dokumentu odrážejí cíle skautské organizace na následující roky, a přesně tak udávají směr, kterým by se měl skauting ubírat.

Charta (2005) popisuje ideální představu člověka po absolvování skautské výchovy

1. „Lidé charakterní a zodpovědní, kteří věří, že život je příležitost ke službě.
2. Lidé otevření budoucnosti a schopní na sobě stále pracovat.
3. Lidé činorodí a rozhodní, nenechající se vláčet okolnostmi, ale aktivně utvářející svůj život.
4. Lidé praktičtí a tvořiví, kteří umějí najít řešení a dotáhnout je do konce.
5. Lidé samostatní, schopní postarat se o své potřeby a zároveň otevření spolupráci s druhými.
6. Lidé plně zapojení do života v různých společenstvích, snažící se o dlouhodobé rozvíjení vztahů, vytváření pevných vazeb a sítí vzájemné podpory.
7. Lidé, kterým nechybí sebedůvěra a radost.
8. Lidé, kteří uznávají duchovní hodnoty přesahující materiální svět a dávající životu smysl a směr.“

Charta (2005) také obsahuje dalších 8 bodů, které jsou východiskem Junáka pro působení do budoucna.

„Pokud nám skutečně jde o skauting pro dnešní svět, je třeba:

1. Začít se podstatně více zajímat o problémy společnosti, v níž žijeme, i světa kolem nás a méně o své problémy vnitřní.
2. S důvěrou se opřít o to, co máme společné: poslání, principy a metodu skautingu.
3. Podporovat oddíly a střediska s kvalitním programem a aktivní komunikací s veřejností, aby byly inspirací a oporou ostatním.

4. Přijmout skutečnost, že skauting není jedinou z dobrých cest výchovy, a zároveň se smířit s tím, že se pohybujeme v prostředí, v němž musíme být schopni konkurence ve všem, kde je to třeba.
5. Sdílet radost z dobře vykonané práce, ze společenství, z přátelství, z naplňování myšlenky, která za to stojí.

Konkrétně to znamená:

1. Inovovat skautský výchovný program (např. *stezka*, odborky, výchovné projekty) a hledat prostředky a postupy, které osloví dnešní děti a mládež. Předávané znalosti a dovednosti posuzovat podle jejich užitečnosti pro svět v jednadvacátém století; odlišit pevné základy od zastaralých prostředků.
2. Přizpůsobit skautské vzdělávání inovovanému skautskému programu.
3. Cíleně oslovovat ty mladé lidi, které zatím oslovit neumíme. Snažit se skauting nabídnout všem, pro něž může být zajímavý.“

2.6 Skautská metoda

Skautská metoda je to, co tuto organizaci odlišuje od ostatních dětských organizací. Výše uvedení Baden-Powell a Seton položili v počátku základy skautské výchovy tak, jak je používáme dodnes. V Čechách je převzal Svojsík a upravil si je podle vlastního obrazu, ale zásadní body zůstaly. Tato výchovná metoda se časem musela upravovat, aby více „sedla“ aktuálním členům. Přes všechny změny v průběhu století však zůstaly principy a jasně definovaná metoda skautské výchovy, jak by v ideálním případě měla vypadat.

2.6.1 Principy skautské výchovy

Skautské hnutí je založeno na třech základních principech:

1. Povinnost k Bohu, chápána jako povinnost hledat a respektovat v životě vyšší hodnoty než materiální;
2. Povinnost vůči ostatním, chápána jako věrnost své vlasti, která je v souladu s úsilím o mír, snaha o vzájemné pochopení a spolupráci mezi lidmi,

národy a různými sociálními skupinami; je pojata jako závazek účastnit se na rozvoji společnosti, jako úcta a láska prokazovaná bližním a přírodě;

3. Povinnost vůči sobě, chápána jako odpovědnost za rozvoj sebe sama (Junák – Český skaut, z. s. 2014).

2.6.2 Skauting jako systém výchovy (skautská metoda)

Skautská výchovná metoda vede mladého člověka na cestě osobního růstu, je soustavou výchovy a sebevýchovy vedoucí k upevnování charakteru, vytváření hodnotového systému, rozvoji dovedností a znalostí. Skautskou výchovnou metodu tvoří systém vzájemně provázaných prvků, jimiž jsou:

1. skautský slib a zákon jako vyjádření životního stylu a hodnotového systému
2. učení se prostřednictvím praktických činností a her
3. týmová práce v malých skupinách (obvykle družinách) rozvíjející spolupráci, vůdčí schopnosti a odpovědnost za druhé
4. zájem a spoluúčast každého mladého člověka na jeho osobním rozvoji
5. symbolický rámec nabízející pro určitou věkovou skupinu výchovnou motivaci a inspiraci
6. pobyt a činnost v přírodě, její poznávání a ochrana
7. podpora mladých lidí dospělými a vzájemná spolupráce
8. služba společnosti
9. postupné stimulující programy
10. využívání skautské symboliky a výchovného prostředí (Voňavková, et al. 2001, s. 13)

3 Skautské stezky

Skautská stezka je sborník úkonů a vlastností, které by měl každý skaut přijmout za vlastní. Je to tedy cesta, po níž by měl každý skaut projít, aby naplnil cíle organizace. V průběhu století se forma měnila, ale základní myšlenka zůstala. Základem je naučit se a porozumět bodům, které jsou podle *stezky* důležité k plnohodnotnému, jak už skautskému, tak i normálnímu životu.

Níže popsané publikace jsou stavebními kameny *skautské stezky* tak, jak ji známe dnes a jak se v roce 2008 změnila do současné, ústředím Junáka podporované podoby.

3.1 Skauting pro chlapce

Příručka sepsaná Robertem Badenem-Powellem je nejdůležitější publikací pro skauty na celém světě. Byla jakousi první *skautskou stezkou*. Jsou v ní popsány základy skautské výchovy, činnosti, které by skauti měli zvládnout, a hlavně příklady správného chování. Vzhledem k trochu „militantní“ povaze Powellovy organizace, jsou to jasně daná pravidla pro mladé chlapce. Není zde příliš prostor pro nějaký individualismus. Z této knihy však vycházejí hlavní body skautské výchovné metody: Povinnost k Bohu, povinnost vůči ostatním a povinnost vůči sobě (Junák – Český skaut, z. s. 2014)

3.2 Kniha lesní moudrosti

Jak už z názvu můžeme poznat, kniha se zabývá hlavně přírodou a jejími zdroji. Její autor E. T. Seton sepsal možnosti, jak se sžít s přírodou a vytěžit z pobytu v ní maximum, aniž bychom po sobě zanechali zničené prostředí. Z *Knihy lesní moudrosti* se ve skautské výchově objevuje velké množství prvků, napomáhající přežití v přírodě. Pokud se podíváme na *starou skautskou stezku*, jsou v ní doslova převzaté činnosti, ať už se jedná o rozpoznávání zvířecích stop či znalosti rostlin. V *nové stezce* tyto činnosti už moc nenalezneme, nebo alespoň ne v takovéto striktní formě.

3.3 Základy Junáctví

Kniha *Základy Junáctví* od A. Svojsíka je první českou *skautskou stezkou* v pravém smyslu slova. Vychází velkou měrou z knihy *Skauting pro chlapce*, ale oproti ní jsou zde jasně sepsány činnosti, které čeští Junáci musí zvládnout, jako např. kolik musí Junák uběhnout, uplavat atd. Jsou zde také dvě úrovně, jak je tomu ve *staré skautské stezce*. Skaut druhé třídy (Jun.) a skaut první třídy (Junák). Povinnosti ke splnění dané úrovně, až

na malé výjimky, souhlasí s povinnostmi ze *staré skautské stezky*, kde se úrovně jmenují jinak.

3.4 Stará skautská stezka

Stará stezka má počátky už v samotném začátku skautské činnosti. Až do roku 2008 se měnila od vydání příručky *Základy Junáctví* pouze málo.

Jsou zde dvě úrovně. Jedna pro mladší skautský věk po splnění nováčkovské zkoušky. V této úrovni je několik bodů:

1. Idea
2. Sebevýchova a služba
3. Občanství
4. Kultura
5. Dovednosti
6. Skautské znalosti
7. Příroda a ekologie
8. Zdraví
9. Sport
10. (vodácké doplňky)

Každý bod má pod sebou několik úkolů, jejichž splnění dětem potvrdí vůdce oddílu. Podmínkami pro splnění prvního stupně *stezky* zdatnosti je také splnění skautského slibu. Druhá úroveň má body stejné, jen je rozvíjí o náročnější úkoly.

Po roce 2008 však přišla *nová skautská stezka*, která by měla podle svých tvůrců skautskou metodu přiblížit dnešním dětem.

3.5 Nová skautská stezka

Skautská stezka, tak jak fungovala do roku 2008, se podle některých vedoucích ukázala jako nedostatečná pro stávající děti. Prý byla moc přímočará a nedávala přílišný prostor pro osobní rozvoj v jednotlivých odvětvích. *Nová stezka* staví svůj význam právě na rozvoji a zlepšování dovedností ve svých jednotlivých částech.

3.5.1 Změny oproti *staré stezce*

Výraznou změnou v *nové stezce* je znění aktivit (lepší formulace, větší konkrétnost a více aktivit v daném bodu *stezky*) a úprava pravidel *stezky*. Mezi hodnotitele, kterým je ve *staré stezce* pouze vedoucí oddílu, je přidán odborný dospělý (učitel, trenér) nebo kamarád. Jedním z hodnotitelů musí být vždy někdo z vedení oddílu a u každé aktivity je nastaveno, kdo ji může hodnotit.

Nová stezka je inovativní pro dnešní děti svou fantasy tematikou. A také grafikou pracovních sešitů a doprovodnými hrami.

Oproti *staré skautské stezce* (která měla dva stupně) je nová rozdělena do čtyř stupňů podle věku, vzhledem k náročnosti obsahu. Každý stupeň se tak dá splnit za jeden rok. Skauti díky tomu vidí výsledky svého snažení už po roce a ne po dvou či více, jak tomu bylo dříve. Děti, které plní *stezku*, mají daný cíl ji v dohledné době splnit, což nová forma umožňuje právě v rámci jednoho skautského roku. Dané stupně jsou:

1. Cesta Země (11-12 let)
2. Cesta Vody (12-13 let)
3. Cesta Vzduchu (13-14 let)
4. Cesta Ohně (14-15 let)

Každý z těchto stupňů obsahuje šest oblastí:

1. Co umím a znám – Praktický život, Fyzická zdatnost, Buď připraven, Hledání řešení, Vyjadřování, Zručnost, Můj oddíl
2. Kdo jsem – Já a můj život, Moje svědomí, Osobní rozvoj

3. Můj kamarád – Vztahy mezi lidmi, moje vztahy, Komunikace mezi lidmi, Pomoc druhým
4. Můj domov – Moje rodina, Moje parta, Družina jako tým
5. Svět okolo nás – Já a demokracie, Já občan, Propojený svět, Různost světa, Příběhy našeho světa
6. Příroda kolem nás – Pobyť v přírodě, Vnímání přírody, Poznávání přírody, hodnota přírody, Šetrné chování

Každá oblast se skládá z několika aktivit, např. účast na sportovní soutěži, výroba ozdobného předmětu, účast na dobročinné akci atd.

3.5.2 Hlavní problémy nové stezky

Protože je *nová stezka* zavedena a používána ve skautských oddílech několik let, lze objevit řadu problémů. Prvním z nich je příliš rozsáhlá metodická příručka, která mnoho oddílů odradí už v počátku, dále potom časově náročné zavádění *stezky* a také fantasy tematika, která nevyhovovala všem, a tudíž byla vydána nová verze *stezky* redukováná o tuto tematiku. (Skauting 2015, s. 15).

4 Metodologická část

4.1 Přípravná fáze

4.1.1 Cíl průzkumu

Cílem průzkumu je zjistit důvody, které vedou skupinu A (zastávce *nové skautské stezky*) k přijetí Nového výchovného programu, a současně zjistit důvody skupiny B (zastávce *staré skautské stezky*), které vedou k jeho odmítnutí.

Subjekty výzkumu byli aktivní oddíloví vedoucí pracující jak s *novou stezkou*, tak i vedoucí pracující se *stezkou starou*. Průzkum zjišťoval, co považují za výhody *stezky*, kterou využívají, jak jim *stezka* pomáhá při tvorbě programu a jaký mají názor na druhý typ *stezky*.

Cíle průzkumu podle Maxwella:

Podle Maxwella lze cíle výzkumu dělit na intelektuální - jakým způsobem průzkum přispěje k odbornému poznání; praktický - zda mohou být výsledky průzkumu prakticky využity; personální - jak práce na průzkumu obohatí autora samotného (Maxwell in Švaříček, Šed'ová 2007, s. 62).

Cíl intelektuální

Jedním z hlavních cílů výzkumu této bakalářské práce je poukázat na problematiku *skautských stezek*. Zjišťovalo se jejich zavádění v oddílech, následná práce s nimi a důvody, které vedoucí vedly k zavedení dané verze *skautské stezky*.

Cíl praktický

Informace získané z výzkumu mohou být využity k nabídnutí argumentů při výběru *skautské stezky* ve skautských oddílech, kde není vedoucí rozhodnut.

Cíl personální

Autor pracuje jako skautský vedoucí v oddíle, kde se dříve používala *stará skautská stezka*, a novou se nepodařilo přes několik pokusů zavést. Je pro něj osobně významné zjistit problémy *skautské stezky* a jejich řešení v jiných oddílech.

4.1.2 Výzkumná metoda

K získání názoru respondentů a pro porozumění jejich zkušeností je osobní dotazování nejvhodnější metodou (Handel 2016, s. 46). Vzhledem k tématu práce a přímému vztahu

k respondentům byl zvolen polostrukturovaný rozhovor. Ten je možno si představit jako strukturovanou konverzaci, kterou řídí tazatel pomocí hlavních, navazujících a pátracích otázek (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 162).

Švaříček a Šed'ová (2007, s. 162) dále upozorňují, že tazatel se před začátkem výzkumu musí vybavit teoretickou znalostí zkoumaného problému. Za tu je možno považovat mé dlouholeté působení ve vedení skautského oddílu.

Při přípravě rozhovoru jsem si vytvořil provizorní schémata tematických okruhů spojených se *skautskými stezkami*, ke kterým jsem dále hledal otázky tak, aby co nejvíce pokryly dané téma.

4.1.2.1 Výzkumný postup

Jako výzkumný postup byl zvolen klasický model, který zahrnoval osobní zkušenost s tématem, četbu relevantní literatury a vypracování teoretického rámce práce. Prakticky to znamenalo utřídit si znalost o tématu, seznámení se s výchovnou metodou skautingu, stanovenými výchovnými cíli, jejich definování dle dostupné literatury a samozřejmě s dostupnými verzemi *skautské stezky*.

Plán rozhovoru by měl obsahovat formulaci úkolů a cílů, vymezení objektu, předmětu a situace, výběr způsobu a druhu rozhovoru, pořadí otázek a návrh způsobu registrace odpovědí.

Následně nadefinovat výzkumný problém a na jeho základě výzkumné otázky. Z výzkumných otázek odvodit osnovu rozhovoru. V osnově rozhovoru by měla být obsažena formulace cílů, výběr druhu rozhovoru a pořadí otázek (Kohoutek, 2005, s. 45)

Po provedení polostrukturovaného rozhovoru bylo třeba jej dekodovat. To znamená nalézt v textu úryvky, které ukazují důležité kódy a kategorie. Poté je srozumitelně v textu seřadit. (Švaříček, Šed'ová 2013, s. 491)

4.1.3 Výzkumný problém a výzkumné otázky

4.1.3.1 Výzkumný problém

Švaříček a Šed'ová (2007, s. 64) uvádí, že formulace výzkumného problému jasně definuje, čemu se bude výzkumná sonda věnovat.

Výzkumnými problémy v této práci jsou:

1. Zjištění, co je důvodem pro přijetí či odmítnutí *nové skautské stezky*.
2. Zjištění, jaké pedagogické prostředky oddíly využívají k dosahování stanovených cílů v závislosti na zvolené stezce.

Hlavní náplní práce je tedy snaha zjistit odlišné důvody pro zvolení dané verze *stezky* a způsob dosahování cílů se *skautskou stezkou*.

4.1.3.2 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky jsou dalším zúžením a konkretizováním výzkumného problému, pomáhají směřovat výzkumnou sondu tak, aby poskytla výsledky stanovené cílem výzkumu (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 69).

Výzkumné otázky pro tuto práci jsou:

1. Jaké jsou důvody pro skupinu A, že se rozhodla zavést Nový výchovný program?
2. Jaké jsou důvody pro skupinu B, že se rozhodla odmítnout Nový výchovný program?
3. Jaké zkušenosti má skupina A při dosahování stanovených cílů dle *nové stezky*?
4. Jaké zkušenosti má skupina B při dosahování stanovených cílů dle *staré stezky*?

4.1.4 Volba respondentů

Vzorek respondentů se skládá z vybraných vedoucích skautských oddílů z Libereckého kraje. Požadavkem práce jsou různé názory na rozdílné verze *skautské stezky*, a proto byly osloveny oddíly, které využívají *starou skautskou stezku*, a oddíly, které využívají *novou skautskou stezku*. Pro vhodnější srovnání výstupů byly zvoleny pouze chlapecké oddíly s podobným počtem členů. Úzký vzorek je způsoben tím, že mnoho oddílů Libereckého kraje *stezky* nevyužívá, nebo využívá pouze její části.

Oddíl A1 – Oddíl je z Jablonce nad Nisou, jeho vedoucí působí na své pozici čtvrtým rokem a oddíl v současné době čítá 11 členů. Oddíl využívá *novou skautskou stezku*.

Oddíl A2 – Oddíl je z Turnova, jeho vedoucí působí na své pozici čtvrtým rokem a oddíl v současné době čítá 14 členů. Oddíl využívá *novou skautskou stezku*.

Oddíl B1 – Oddíl je z Jablonce nad Nisou, jeho vedoucí působí na své pozici šestým rokem a oddíl v současné době čítá 11 členů. Oddíl využívá *starou skautskou stezku*.

Oddíl B2 – Oddíl je z Liberce, jeho vedoucí působí na své pozici druhým rokem a oddíl v současné době čítá 12 členů. Oddíl využívá *starou skautskou stezku*.

Vedoucí oddílů A1 a B1 znám osobně, díky vlastnímu působení na pozici vedoucího oddílu v Jablonci nad Nisou. Setkáváme se jednou měsíčně kvůli střediskovým radám, na různých kurzech či akcích pro veřejnost. Jeden z oddílů (B2), který pracuje se *starou skautskou stezkou*, mi byl doporučen Krajskou radou Junáka v Liberci, jež má přehled o výchově a programu v oddílech po celém Libereckém kraji. Vedoucího oddílu z Turnova (A2) znám díky nedávnému sdílení tábořiště.

4.1.5 Rizika

Při každém kvalitativním výzkumu se vyskytují rizika, s nimiž bude třeba počítat a brát je na vědomí. Při vybraném vzorku respondentů, který se vyskytuje v této práci, jsem si byl vědom několika rizik a pokusil jsem se je eliminovat.

Úzký vzorek respondentů

Uvědomoval jsem si, že při počtu čtyř respondentů bude výsledek poměrně omezen. Ovšem při rozsahu mé práce tento vzorek respondentů může být brán jako dostačující.

Lokalizace oddílů pouze v Libereckém kraji

Ačkoliv je možné, že názory jak na *skautské stezky*, tak na metody přípravy programu se v oddílech v jiných krajích budou lišit, rozsah bakalářské práce není natolik velký, aby obsáhl krajů více.

Terminologie

Vzhledem k dlouhodobému působení respondentů i tazatele ve skautské organizaci, mohou být některé termíny pro čtenáře, kteří mají menší povědomí o skautingu, neznámé.

V první části práce jsou definovány nejdůležitější termíny relevantní k tématu práce. V rozhovoru se poté pokusím užívat pouze tyto zmíněné termíny.

Osobní vztah k většině respondentů

Osobní vztah ke třem ze čtyř respondentů se může projevit na kvalitě a formě odpovědí v rozhovoru. Rozhovor se ale budu snažit vést stejným způsobem jako u respondenta, ke kterému jsem osobní vztah před zahájením rozhovoru neměl.

Záměrné vytvoření protipólů

Při zjišťování názorů dvou skupin, vybraných cíleně tak, aby měly rozdílné přístupy, může být vyhodnocení výzkumného problému nejednoznačné. Je možné, že dotazovaní budou mít ucelené názory pouze pro jeden typ *skautské stezky*. Respondenty bylo proto třeba zvolit tak, aby měli alespoň nějakou zkušenost s oběma verzemi *skautské stezky*.

Vedení rozhovoru

Jsem si vědom, že správné vedení rozhovoru je zásadním předpokladem pro získání kvalitních výsledků, a proto bylo třeba hledět na případné chyby.

Tazatel by neměl „podsouvat“ respondentům odpovědi, které od nich očekává, čili nesmí pokládat manipulativní otázky. Otázky by měly být stručné a otevřené, aby měl respondent maximální prostor vyjádřit svoje myšlenky.

Dále pokud respondent do detailu popisuje určitý problém, tazatel by jej neměl zastavit před dokončením myšlenky i přesto, že by se odchýlil od tématu. Na druhou stranu je ale nutné rozhovor vést takovým směrem, aby tazatel získal požadované odpovědi.

Pro dosažení žádoucích odpovědí je tedy nutné osnovu rozhovoru připravit s ohledem na tato rizika a při vedení rozhovoru se řídit vypsányými zásadami.

Osobnost respondentů a tazatele

V průběhu rozhovoru bude třeba zohledňovat různé osobnosti respondentů, jejich způsob vyjadřování a riziko různého pochopení otázek. Toto bude třeba eliminovat jasnou formulací pokládaných otázek.

Musel jsem brát v potaz, že nejsem příliš komunikativní. V případě podobného rysu u dotazovaného by mohly vznikat dlouhé prodlevy v rozhovoru. Tento osobnostní rys

jsem se snažil eliminovat důkladnou přípravou osnovy rozhovoru, seznámením s tématem a formulací otázek.

4.1.6 Návrh otázek strukturovaného rozhovoru

Rozhovor jsem se snažil koncipovat tak, aby byl pro respondenty co nejpřirozenější. Po celou dobu rozhovoru jsem vedoucím oddílů tykal, což je pro skautskou organizaci (i napříč jejími generacemi) přirozené.

4.1.6.1 Osnova rozhovoru pro skupinu číslo A

1. Úvod

- Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?
- V čem spatřuješ pozitiva či negativa *nové skautské stezky*?
- V čem spatřuješ pozitiva či negativa *staré skautské stezky*?
- Jakou *stezku* tvůj oddíl v současné době využívá a jak dlouho?

2. Jaké jsou důvody pro skupinu A, že se rozhodla zavést Nový výchovný program?

- Z jakého důvodu se podle tebe vytvářel Nový výchovný program a s ním spojená *nová skautská stezka*?
- Zaznamenal jsi v oddíle určité potíže se zaváděním *nové skautské stezky*?
- Jaký byl důvod zavádění *nové skautské stezky* ve vašem oddíle?

3. Jaké zkušenosti má skupina A při dosahování stanovených cílů dle *nové stezky*?

4. Jaké aktivity váš oddíl využívá při plnění *skautské stezky* v průběhu roku?

5. Ve které oblasti je pro tebe nejjednodušší vytvářet aktivity? A proč?

6. Která oblast je podle tebe nejsložitější při tvorbě aktivit? A z jakého důvodu?

- Postrádáš v nějaké oblasti body, které jsou podle tebe pro tuto oblast podstatné?

4.1.6.2 Osnova rozhovoru pro skupinu B

1. Úvod

- Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?
- V čem spatřuješ pozitiva či negativa *nové skautské stezky*?
- V čem spatřuješ pozitiva či negativa *staré skautské stezky*?
- Jakou *stezku* tvůj oddíl v současné době využívá a jak dlouho?

2. Jaké jsou důvody pro skupinu B, že se rozhodla odmítnout Nový výchovný program?

- Z jakého důvodu se podle tebe vytvářel Nový výchovný program a s ním spojená *nová skautská stezka*?
- Zaznamenal jsi v oddíle určité potíže se zaváděním *nové skautské stezky*?
- Jaký byl důvod odmítnutí *nové skautské stezky* ve vašem oddíle?

3. Jaké zkušenosti má skupina B při dosahování stanovených cílů dle *staré stezky*?

4. Jaké aktivity váš oddíl využívá při plnění *skautské stezky* v průběhu roku?

5. Ve kterých bodech je pro tebe nejjednodušší vytvářet aktivity? A proč?

6. Které body jsou podle tebe nejsložitější při tvorbě aktivit? A z jakého důvodu?

- Postrádáš ve *stezce* nějaké body, které jsou podle tebe důležité?

4.2 Interpretační část

V následující kapitole předkládám výsledky z průzkumné sondy ve skautských oddílech. Výsledky jsou interpretovány pro větší přehlednost v jednotlivých kapitolách vztahujících se k výzkumným otázkám. V první části rozhovoru byly všem pokládány stejné otázky, proto jsou odpovědi obou skupin respondentů předkládány společně. V pozdějších částech se už otázky lišily, proto je i interpretace popsána zvlášť. Vzhledem k úzkému počtu respondentů jsem se pokusil vybrat ty části odpovědí, které byly zmiňovány ve větším počtu.

4.2.1 Pozitiva nové skautské stezky

Dle odpovědí respondentů je už na první pohled vidět, kterou verzi *skautské stezky* preferují. Vedoucí A1 a A2 s *novou stezkou* pracují a vyhovuje jim. Proto také pozitiva z jejich strany převažují.

4.2.1.1 Přístupnost dnešním dětem

A1: „Takže když se na tu *stezku* koukneš, vidíš, že je vlastně mnohem bližší těm dnešním dětem.“

A2: „Možností tý volby vypsáných bodů je totiž mnohem přístupnější těm dnešním skautům než *stezka stará*.“

B1: „Strašně se mi líbila ta fantasy tematika. A hlavně zpracování těch sešitů. Tam, si myslím, že tu starou stezku bez problému předhání.“

U odpovědí A1 a A2 můžeme na první pohled vidět, že *novou stezku* považují vhodněji uzpůsobenou dnešním dětem. B2 popisuje spíše grafické zpracování, ale očividně mu fantasy tematika *nové stezky* přijde také jako vhodný krok ke zpřístupnění a zvýšení zájmu současných dětí.

4.2.1.2 Formulace

A1: „Není to prostě takový ... strukturovaný. A tím ty děti nevnímaj asi tu stezku jako nějakou prudu, co se musí dělat, ale spíš něco, co chtěj dělat.“

A2: „No ono ani tak nejde o formulaci přímo těch bodů, ale ten úvod k nim. Ve starý stezce se vypsalo několik dovedností a nebylo nikde moc popsáno, proč by je měli skauti umět. Ono pro vedoucího to bylo jasné, ale přijde mi, že když těm dětem ta samotná

knížečka vysvětlí, proč je důležitý plnit si body v nějaký určitý oblasti, tak v tom mají hned víc jasno a víc se s tím ztotožňej.“

B2: „V tý nový mi přišlo fajn, že tam ty body má vypsaný tak, jako by je psal on, jakože vymyslím tohle, zvládnú tohle a tak. Ale ta stará to má spíš: Umí tohle, zvládne tohle, udělá tohle. To může na některý děcka působit zbytečně... jak to říct... militantně asi ne, ale jakože je to výčet věcí, který se po nich chtěj, a to je může odrazovat.“

Vedoucí A1 i B2 zmiňují, že *nová stezka* oproti *staré* má větší šanci děti zaujmout. A1 hovoří sice o struktuře, ale z kontextu je jasné, že formulace textu je to, co pozitivně odlišuje *novou stezku* od *staré*. B2 se konkrétně zmiňuje o formulaci bodů v *nové stezce*, a spatřuje tím tedy potenciálně větší motivaci k plnění. A2 v odpovědi na otázku negativ *staré stezky* přímo zmiňuje formulaci bodů a dále to rozvádí o potřebu dětí pochopit dané úkoly, což podle něj *nová stezka* naplňuje.

4.2.2 Negativa nové skautské stezky

Vzhledem k preferencím jednotlivých vedoucích je vidět, že skupina B nachází negativ více a je více ochotná o nich mluvit.

4.2.2.1 Metodické publikace

B1: „Ale já osobně se v tom trochu ztrácím. Je to strašně moc knížeček a příruček.“

B2: „Taky ta metodika na začátek je fakt horor. Každá oblast má svoji knížku a člověk si pak připadá blbě, když si to nepřečte, ale to je právě ono, no. Je to strašně práce navíc.“

A2: „Sice je možnost vymyslet si vlastní body ve stezce, které rozvíjejí danou oblast, ale kdyby k tomu byla nějaká lepší metodická příručka, asi bych to ocenil víc.“

A1: „No největší darda asi byla, když jsem si musel načíst ty metodický příručky, protože toho bylo fakt strašně moc. Na tom jsem si trochu myslel, že jsem si toho vzal trochu moc.“

V otázce nevýhod *nové skautské stezky* se skoro všichni respondenti shodují na složitosti metodických příruček. A1, B1 a B2 jsou v naprostém souladu ohledně komplikovanosti a množství příruček. Hlavním problémem tedy je ochota vedoucího nové příručky načíst a porozumět jim. Vedoucí A2 na první pohled s načtením většího množství literatury

nemá, zaměřuje se spíše na jejich obsah, který je podle něj nedostačující, co se týče individuálního zacházení s body *stezky*.

4.2.3 Pozitiva *staré skautské stezky*

Všichni respondenti mají se *starou stezkou* v oddíle zkušenost. Proto se odpovědi ohledně *staré stezky* jednodušeji vyhodnocovaly. Skupina B samozřejmě pozitiva více zdůrazňuje, ale i skupina A, která si *starou stezkou* prošla už jako děti, k ní má určitý kladný vztah.

4.2.3.1 Informovanost

B1: „Tak tohle je jednoduchý. Já tu stezku znám, vyrůstal jsem na ní a jsou v ní všechny věci, který by ty děti měly umět.“

B2: „Na druhou stranu se v tom já jako vedoucí neztrácím. Přijde mi to přehlednější.“

A1: „No, když bych to bral objektivně, tak díky té *starý stezce* jsem se vlastně dostal k vedení oddílu, protože já na ní vyrost a nebejt ní, tak by ten skautskej program vypadal asi jinak.“

A2: „Taky většina oddílů ji už zná, tak nemusí složitě zavádět novou stezku.“

Všichni respondenti dávají najevo informovanost ohledně *staré skautské stezky*. Jejím absolvováním všichni vedoucí vědí, co se od nich očekává, a mají představu, jak se *stezkou* pracovat.

4.2.3.2 Hodnoty

B1: „Prostě ta stezka je, tak jak je, parádní. Už za Svojsíka tam byly dost podobný věci a já myslím, že ty děcka by si měly uvědomit, do jaký organizace patřej a tadle teda stará stezka je k tomu přímo od počátku dělaná.“

B2: „Proto si tak trochu říkám, jestli je vlastně dobrý dělat nějaký ústupky dnešním dětem a spíš se je nesnažit ...já nevím ... ne, to je blbý ... prostě vychovávat s hodnotama, který měli ti elitní skauti, co byli dřív.“

Vedoucí B1 a B2 se shodují ve schopnosti *staré stezky* předat dnešním dětem něco z „původního“ skautingu. *Stará stezka* podle nich posiluje hodnoty, které měli skauti dříve. A je tedy dobré tyto hodnoty předávat dětem.

4.2.3.3 Jednoduchost

B1: „Nemusím si k tomu zjišťovat nějaký další dodatek, když to bezvadně funguje.“

B2: „K té staré stezce taky vlastně vyšla velká příručka, ale je dost prakticky laděná a dají se tam najít věci, který si můžou ty kluci číst sami.“

A2: „Určitě je jednodušší, co se týče zapojování do programu. Stačí si vybrat body a jim se nějak věnovat.“

Podle respondentů je *stará stezka* jednodušší ohledně fungování v oddílech. A2 zmiňuje, že body jsou přístupnější k vytváření programu. B2 zmiňuje příručku vydanou ke stezce. Z kontextu vyplývá, že tuto příručku dával i samotným dětem, aby si v ní hledaly praktické části *stezky*, které měly umět, což pro něj bylo výrazně jednodušší. B1 opět odkazuje na metodické příručky u *nové stezky*, které u starší verze nejsou potřeba, což mu připadá jednodušší.

4.2.4 Negativa staré skautské stezky

Skupina A, která preferuje *novou skautskou stezku*, shledává, oproti skupině B, více negativ na *staré stezce*.

4.2.4.1 Zastaralost

A1: „A hlavně některý ty úkoly jsou podány tak, jak kdybychom skautovali v osmašedesátém.“

A2: „Ale možná právě proto, že s ní oddíly už pracují delší dobu, tak se spíš drží nějakých zasetých standardů a nepřemýšlí, proč tam daná věc je.“

B2: „Jako co mi vadí na té staré stezce, je to, že některý ty body nebo úkoly jsou takový dost archaický.“

Hlavním negativem podle respondentů je zastaralost některých částí *stezky*. Respondent B2 zdůrazňuje, že některé úkoly jsou zastaralé. Z kontextu můžeme pochopit, že mluví hlavně o formulaci a pochopení některých úkolů ve vztahu k dnešním dětem. A1 má, co se týče zastaralosti některých formulací, stejný názor. Respondent A2 oproti tomu více přemýšlí, jak se *stezkou* oddíly pracují. Podle jeho odpovědi je vidět, že hlavní problém spatřuje v neinovovaném přístupu a nepřemýšlení o cíli programu.

4.2.5 Důvody vytvoření Nového výchovného programu a nové skautské stezky

4.2.5.1 Změna společnosti

A1: „No ale prostě tam se jelo podle starý stezky, a teda vlastně i podle nějakýho výchovného programu, kterej tehdy asi existoval. Ale to by ty dnešní děcka prostě už nedaly a myslím, že na ústředí si to uvědomovali, tak to prostě trochu pozměnili.“

A2: „V jakýkoli organizaci je asi potřeba občas udělat nějakou reformu, aby ten program seděl víc na současnou společnost.“

B1: „Každopádně teda novej program asi trochu pracuje se změnami dnešní doby, takže proto asi ho na ústředí zavedli, ale pro nás nýmandy tady dole, co dělaj s děckama, je to stejně pořád stejný.“

B2: „Jako určitě se zaváděl novej program, protože skauti, stejně jako ostatní dětský organizace, musej počítat s tím, že děti jsou dneska trochu jinde.“

Všichni respondenti se shodují, že hlavním důvodem vytvoření Nového výchovného programu je změna společnosti, na kterou musí skautská organizace reagovat. Je ale také vidět, že většina respondentů se odkazuje na vyšší organizační jednotku (skautské ústředí). Z toho se dá usuzovat, že někteří nejsou pravděpodobně se změnami plně ztotožnění. Např. respondent B1 je spokojený s tím, jak funguje jeho oddíl, a nevidí důvody pro změnu.

S tím koresponduje další odpověď respondenta B2: „Každopádně ano, myslím si, že nový program je potřeba, ale nemělo by to být nějaký dogma, podle kterýho budem vše dělat.“

U tohoto vedoucího je vidět, že určité části nového programu mu asi nevyhovují, ale neodmítá je a je pravděpodobně připraven na změny reagovat.

4.2.6 Problémy se zavedením nové skautské stezky

4.2.6.1 Metodika

A1: „No největší darda asi byla, když jsem si musel načíst ty metodický příručky, protože toho bylo fakt strašně moc. Na tom jsem si trochu myslel, že jsem si toho vzal trochu moc. To bylo... já nevím, asi pět knížek a já nejsem moc studijní typ.“

A2: „Příručky, co k tomu vydalo ústředí, byly sice fajn a pořád jsou. Ale bylo to těžký, no. Všichni jsme byli zvyklí dlouhou dobu na starou stezku a tady bylo trochu víc třeba se tomu věnovat.“

B1: „Tak jsme to dostali, spoustu barevnejch sešítků a nějaký metodický příručky nebo co. A starejte se. Nikdo nám k tomu nic moc neřekl, jen že si to máme načíst.“

B2: „Taky musím říct, že se mi fakt nechtělo načítat všechny příručky. Ke každý oblasti je vytvořená metodika, a to jsem fakt nedal.“

Respondenti byli vybráni tak, že každý z nich (i když *stezku* následně nepřijali) měl se zaváděním nové skautské *stezky* zkušenost. Podle odpovědí všech respondentů je jedním z problémů větší množství textu, se kterým bylo potřeba se seznámit, než se *nová stezka* zavede. Vedoucí byli většinou zvyklí na určitý svůj standardní chod oddílu a nyní museli řešit nové metodické postupy při práci se *skautskou stezkou*.

4.2.6.2 Jiný způsob plnění bodů *stezky*

A1: „Tady jsme trochu naráželi, protože byli zvyklí, že většinou jim ta stará stezka naservírovala, co přesně po nich chceme, a to pro ně bylo v pohodě. Ale teď se museli trochu zamejšlet sami a trvalo jim skoro rok, než do toho pronikli.“

A2: „Protože některý ty body potvrzuje vedoucí, na což jsme byli zvyklí, ale něco musí potvrdit třeba i kamarád z oddílu, a to pro nás bylo něco novýho. Ale to byl teda taky další důvod, proč se nám nová *stezky* líbily: víc pracovaly se skupinou. Jenže najet na takovej systém pro nás bylo na začátku docela složitý, no.“

B1: „No jako nedopadlo to moc dobře, spoustu věcí, co byly v těch *stezkách*, bych vyškrtl. Teprve po nějaký době nám došlo, že stačí, když si děcka vyberou jen nějaký ty body, co musej plnit, ale to nám zas přišlo strašně málo.“

B2: „Taky ty způsoby potvrzování úkolů od kamarádů a od odborníků nám prostě neseseděly.“

Změna plnění bodů *stezky* se ukazuje jako další problém při jejím zavádění. Některé body potvrzují kamarádi nebo rodiče. Ve *staré stezce* potvrzoval vše jen vedoucí. V *nové* je tento způsob tedy problematický.

A1 se na to dívá spíše z pohledu dětí. Zdá se, že nový systém jemu osobně problém nedělal, ale jeho skauti, kteří už znali *starou stezku*, měli se změnou problém, protože si museli některé věci kontrolovat sami. A2 to zmiňuje jako něco složitého, ale také to bral jako výzvu pro své skauty, tedy poměrně koresponduje s odpovědí A1. Oproti tomu respondent B1, který zřejmě neporozuměl metodickým příručkám, to vyhodnocuje jako zásadní problém při zavádění *stezky*. B2 se zdá metodice porozuměl, ale nedokázal se s ní ztotožnit.

4.2.7 Důvody skupiny A pro přijetí nové skautské stezky

4.2.7.1 Inovace

A1: „Navíc jsem to prostě viděl asi jako příležitost ten oddíl někam dál posunout, aby ty děcka, co z něj pak vylezou, nebyli škatulkovaný (...)“

A2: „No tak jsme si řekli, že ty nové stezky by mohly být něco víc. Navíc už v tu dobu vedoucí oddílu vypadal docela unaveně, protože se program na schůzkách často opakoval, tak jsme se dohodli, že by to mohla bejt dobrá vzpruha.“

V obou případech je vidět snaha o zlepšování kvality programu. A1 se snaží přiblížit program dnešním dětem, a proto využil možnosti *nové stezky*. A2 vidí problém v několik let neinovovaném přístupu a pokusil se inovace dosáhnout změnou *skautské stezky*.

4.2.7.2 Motivace

A1: „Nějaký systém běžel a nějak fungoval, kluci byli spokojení, ale prostě mně to nesesdělo, no.“

A2: „ (...) prostě se nám zdálo, že to ti skauti dělaj tak nějak ... no jako asi z povinnosti, když to řeknu blbě. Neměli k tomu skoro žádný vztah, brali to prostě jako něco, co do toho skauta patří, ale moc je to asi ... no nebyli z toho asi nijak nadšený.“

A2 jasně popisuje, že jeho skauti už o plnění *staré skautské stezky* moc velký zájem neprojevovali. Dalším důvodem pro zavedení *nové stezky* tedy bylo namotivovat členy oddílu k většímu zájmu o *skautské stezky*.

I když A1 tvrdí, že byli členové spokojeni, pravděpodobně byl ze strany členů nějaký problém. Pokud tvrdí, že mu to „nesedělo“, musel zaregistrovat v rámci oddílu nedostatečný zájem.

4.2.8 Důvody skupiny B pro odmítnutí nové stezky

4.2.8.1 Informace

B1: „Nikdo nám k tomu nic neřekl a měli jsme zaběhnutej nějaký systém předtím.“

B2: „Spíš si myslím, že jak se nám nechtělo si přečíst ty metodiky, tak jsme s tím jako my vedoucí neuměli moc pracovat.“

B1 se pokoušel s metodickými příručkami pracovat, ale pravděpodobně by potřeboval k porozumění nové metodiky nějaký seminář. Jak sám zmiňuje, bylo pro něj jednodušší vrátit se k metodice, kterou už znal delší dobu a byl s ní spokojen.

B2 měl k metodickým příručkám zpočátku záporný vztah. Vzhledem k neseznámení se s metodikou mu zavádění *stezky* muselo nutně přinášet špatné výsledky.

4.2.8.2 Spokojenost s fungující stezkou

B1: „No a pak jsme k tomu nějak ztratili chuť a vrátili se k tomu, co jsme uměli.“

B2: „Spíš nám to pak, já nevím, dělalo větší práci, než se nám chtělo a začli jsme na to trochu kašlat. A tím jsme se rozhodli, že to nebudem zkoušet lámat přes koleno a vrátíme se k tomu, co známe a co nám v oddíle vždycky fungovalo.“

V obou případech je vidět, že návrat ke komfortnímu systému byl pro ně nejjednodušší cestou, jak vést oddíl dál. B1 i B2 si jsou jistí, že jim oddíl funguje dobře, a není tedy nutné zavádět něco, co by mohlo funkci oddílu případně narušit.

4.2.9 Zkušenosti skupiny A při naplňování stanovených cílů dle nové stezky.

4.2.9.1 Příprava

A1: „My si prostě vždycky na oddílový radě řeknem, kterejm oblastem stezky bychom se chtěli následující měsíc nebo dva věnovat a pak třeba cíleně ten program na to vymejšlíme.“

A2: „Ale vždycky se snažíme to udělat tak, aby nám to třeba ještě zapadalo do celoroční hry. Máme prostě nastřelenou nějakou dějovou linku, který se chceme celej rok držet, a děj nám jde vlastně dopředu podle oblastí stezky.“

U obou respondentů je vidět, že *stezku* při přípravě programu během roku aktivně používají. V oddíle vedoucího A1 vybírají oblasti, které jim připadají podstatné v nejbližší době a podle toho si program upravují. V oddíle A2 se zdá, že program

připravují v pořadí, tak jak jsou oblasti popsány ve stezce. Ačkoliv oba respondenti pracují trochu rozdílně, je vidět, že *stezka* je důležitým prvkem při přípravě jejich celoročního programu.

4.2.9.2 Oblasti

Všichni respondenti byli dotazováni ohledně oblasti, ve které se jim nejlépe tvoří aktivity. Respondenti A1 a A2 vyhodnocovali oblast *stezky Co umím a znám* jako nejjednodušší pro přípravu programu.

A1: „No určitě je to ta oblast *Co umím a znám*. Tady je to v té stezce hezky popsány a taky jsou to poměrně jednoduchý body. Na to se dá vymyslet spousta programů.“

A2: „Rozhodně oblast *Co umím a znám*, tam vlastně nikdy není moc co řešit. Hlavně jsou to věci, který jsou nám všem vedoucím asi nejbližší, mi přijde.“

Je vidět, že tato oblast skautských dovedností je pro vedoucí snadná. V oblasti se nachází většina bodů přejatých ze *stezky staré*. Vedoucí jsou s nimi tedy seznámeni již od dětství. V této oblasti vedoucí pravděpodobně nemají problém naplňovat stanovené cíle.

A1: „Když mají třeba bod stezky na to, že mají nakreslit plánek místa, kde se zrovna nacházej, tak tam je to jednoduchý a program na půl hodiny se vlastně vyřešil sám díky stezce.“

Body jsou tu popsány na zvládnutí konkrétní dovednosti. Vedoucí tedy zvládá program připravit bez větších problémů.

Vedoucí byli také dotazováni na oblasti, které jim činí největší problémy při přípravě programu.

A1: „No to je asi oblast s tím osobním rozvojem a tak a to je ... jo jasně: *Kdo jsem*. Tady pořád docela tápem, i když už je to taky lepší.“ (...) „ale je to důležitý to jo, jen úplně nevím jak to uchopit, aby to vždycky nebyla jen nějaká diskuze no.“

A2: „Oni kluci o nějakých hlubších myšlenkách neradi mluví nahlas. Určitě si myslím, že se nad tím zamyslej, ale nechtěj se třeba shodit před ostatníma a tak no...“

Respondenti neuvádějí totožnou oblast. A1 hovoří o oblasti, která se zabývá osobním rozvojem, zatímco A2 se v kontextu zmiňoval o oblasti týkající se rodiny a přátel. I když vedoucí vyhodnocoují každý jinou oblast jako složitou, oba zmiňují aktivity s nějakou

formou diskuze. Je tedy vidět, že aktivity, se kterými mají respondenti největší problémy, nemusí být nutně ve stejné oblasti, ale forma diskuzních her jim dělá potíže.

4.2.10 Zkušenosti skupiny B při naplňování stanovených cílů dle *staré stezky*.

4.2.10.1 Příprava

B1: „Prostě si vezmem nějakou oblast a snažíme se, aby ty body byly v tom programu nějak obsažený.“

B2: „My si stezku berem vždycky do ruky při plánování cílů na každéj novej rok a vypíchnem si ty body, ve kterých ty naše děcka pokulhávají.“

V obou oddílech je vidět rozdílný přístup při plánování programu. B1 se drží *stezky* a snaží se obsáhnout všechny body, zatímco B2 využívá *stezku* jen jako inspiraci pro cíle, přímo zaměřené na jeho členy. Oba oddíly ale *stezku* aktivně při přípravě programu používají.

4.2.10.2 Aktivita

V oddílech B1 a B2 byly větší rozdíly než u skupiny A. Každý z vedoucích vyhodnocoval jako nejjednodušší jinou oblast. Lze ale vyčíst, že opět body s praktickými prvky jsou pro přípravu programu pro ně jednodušší než body věnující se něčemu nad rámec praktických dovedností.

B1: „Asi body, který se týkají sportu, mi přijdou na přípravu nejjednodušší.“

B2: „No já mám asi nejrady ty skautský znalosti. To vlastně souvisí i s tou péčí o kroj.“

Vedoucí si vybrali různé body, ale dá se vyčíst, že body, které obsahují nějakou formu praktické dovednosti, jsou pro přípravu jednodušší.

Jako nejsložitější při přípravě programu oba vedoucí vyhodnocovali body vztahující se ke kultuře. Oba zmiňují jiný druh aktivit, ale body zůstávají totožné.

B1: „Tam jsou věci jako: „přečte si skautskou příručku“ a tak. No a tady to vlastně navlíknout na nějakou aktivitu moc nejde. Prostě si to musí přečíst, a to se klukům většinou moc nechce. Pak jsou tam nějaký výtvarný věci, ze kterých si kluci můžou vybírat, ale taky to vlastně skoro nechtěj dělat, takže tady je to těžký.“

Podle B1 nejsou aktivity, vztahující se k těmto bodům, pro jeho oddíl atraktivní. Proto má pravděpodobně s přípravou aktivit problémy.

B2: „Já prostě nechci děti nutit do toho, aby si vedly deník, když nechtěj, ale nějakou formou to suplujeme, třeba wiki kronikou.“ (...) „V týchle oblasti jsou i body, jako že má naučit ostatní nějakou píseň, což v dnešní době moc nezvládáme. Ale zkusíme to jinak, na tábory si děláme vlastní zpěvník, kde si můžou odhlasovat, co tam bude, takže tím to vlastně tak trochu obcházíme.“

B2 si body, které mu podle *stezky* připadají nevhodně formulované, upravuje podle svých potřeb. Bere *stezku* v některých bodech spíše jako inspiraci než jako stanovenou příručku.

4.2.11 Vyhodnocení

Oddíly jsou s volbou své *stezky* spokojeny. Ze všech odpovědí vyplývá, že *stezka* výrazně přispívá k tvorbě uceleného programu ve skautských oddílech. Hlavními důvody skupiny B pro odmítnutí Nového výchovného programu je velké množství metodických příruček, malá informovanost a přesvědčení, že skautská organizace by měla vychovávat děti stejným způsobem a se stejnými hodnotami, jaké měli skauti od počátku založení organizace. Důvody skupiny A pro přijetí Nového výchovného programu je přesvědčení, že organizace by měla reagovat na vývoj společnosti. V obou skupinách lze nalézt shodu při přípravě aktivit. Body s konkrétním zadáním věnující se dovednostem jsou pro přípravu programu nejsnazší. Body, které nejsou tak jasně definovány, jsou pro přípravu programu složitější. Každý oddíl využívá jiné způsoby při přípravě takovýchto aktivit. Záleží vždy na konkrétním vedoucím, jak určité body *stezky* přednese dětem.

5 Diskuze

Při výběru respondentů bylo složité najít vedoucí oddílů, kteří pracují s určitou zavedenou formou *skautské stezky*. Většina oddílů, které jsem oslovil, podle *skautské stezky* nefunguje vůbec, nebo má stezku (ať *novou* či *starou*) přepracovanou a vytvořenou podle svých představ. Oddíly, které *skautskou stezku* neplní, tím myslím, že nevyplňují průvodní sešit, skautský program také naplňují, jen jinou formou. Proto bylo náročné vybrat oddíly, které odpovídaly požadavkům mé výzkumné sondy. To je také jedním z důvodů, proč je vzorek respondentů v mé práci tak úzký.

Při vyhodnocování výsledků jsem si musel dát pozor na terminologii, většina vedoucích nerozlišuje výrazy program a aktivita. Z kontextu bylo poznat, že je to pro ně totožná věc. Chápu výraz nový vzdělávací program, ale programem označují i aktivity, které vytvářejí.

Během rozhovorů byly poměrně dobře vidět i rozdíly mezi jednotlivými vedoucími a jejich oddíly. I když všichni dotazovaní využívají ke svému plánování a realizaci programu *skautskou stezku*, přístup se výrazně liší. Různé přístupy ovlivňuje několik faktorů. Rozdílný věk je jedním a možná nejvýraznějším z faktorů. Vedoucí B1 byl výrazně *starší* než ostatní tři vedoucí. Možná proto je i z jeho odpovědí znát určitá rezervovanost k Novému výchovnému programu. Jeho aktivity mimo oddíl budou na jiné úrovni než u mladších vedoucích, je proto možné, že i toto ovlivnilo jeho rozhodnutí nepřijímat nový program. Nemá pravděpodobně čas zkoušet nové věci, má svůj ozkoušený systém a je s ním spokojen.

Oproti tomu všichni mladší vedoucí inovace zkouší. I u vedoucího B2, který se přiklonil ke *staré stezce*, podle výpovědí můžeme vidět, že se o nějaký posun oproti *staré stezce* snaží. V několika případech zmiňuje, jak určité body plní jinak, jak si je upravuje podle současné skupiny atd. Osobnost vedoucího, jako každého pedagoga, je také jedním z faktorů. Pokud je vedoucí sám o sobě zapálený pro danou věc, program bude připravovat kvalitněji.

Na základě odpovědí respondentů nelze určit, která *stezka* je pro práci s oddílem výhodnější. Pro vedoucího je zásadní, aby znal děti ve svém oddíle, program přizpůsoboval podle jejich možností a snažil se je v rámci *skautské výchovné metody* posunout o něco dále. Všichni respondenti uvedli, že si na začátku *skautského roku*

(školní rok) vytyčí cíle, kterých by chtěli dosáhnout: rozhodnutí, které oblasti *stezky* se musí splnit, nebo cíle formulované jinak, kde stezka je pouze prostředkem k jejich dosažení.

Prostředky k dosahování cílů jsou poměrně rozdílné. Vedoucí A1 se hodně nechává inspirovat aktivitami popsanými ve skautské stezce. Tím získává výborné podmínky pro hodnocení aktivit a kontrolu plnění jednotlivých bodů. A2 popisuje snahu hodně začleňovat do programu simulační hry. Vytváří tedy s jinými vedoucími určité modelové situace a na základě reakce a chování dětí pak vyhodnocuje konkrétní body skautské *stezky*. Vedoucí B1 se cítí komfortně s aktivitami, se kterými má hodně zkušeností, proto často odkazuje přímo na body ve skautské stezce, kde se dají jednotlivé aktivity vyčíst. B2 si oproti tomu aktivity ze *staré stezky* upravuje na míru oddílu podle jeho současných členů. Body podle něj plní jinak, než jsou myšleny, ale děti to prý baví. Je tedy důležité, aby si vedoucí našel takovou formu aktivit, jež vyhovuje i jemu samotnému, protože poté dokáže vytvářet program i ze svého pohledu kvalitněji.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit důvody k odmítnutí či přijetí Nového výchovného programu Junáka (a tedy přijetí či odmítnutí *nové skautské stezky*). Dalším cílem bylo zjistit, jaké prostředky vedoucí skautských oddílů používají k naplňování stanovených cílů v závislosti na zvolené stezce.

Úvodní část vysvětluje principy, na kterých skautská organizace funguje, s čímž souvisí právě využívání *skautské stezky* v oddílech Junáka. Nejprve je v ní popsán vývoj skautské organizace, která úzce souvisí s vytvořením skautské výchovné metody. Z té vznikl ucelený výchovný program, který se v roce 2005 inovoval. Na jeho základě vznikla také v roce 2008 *nová skautská stezka*, která měla nahradit *stezku* pracující s výchovným programem před inovací. Vedoucím oddílů byla od toho roku dána možnost pracovat s *novou skautskou stezkou*.

Ve výzkumné části bylo nejprve nutné nadefinovat výzkumný problém a výzkumné otázky, zamyslet se nad riziky a vybrat kontrolní vzorek skautských vedoucích. Skupina respondentů byla vybrána s cílem zjistit jejich postoje k Novému výchovnému programu. Vzorek respondentů obsahoval čtyři vedoucí skautských oddílů v Libereckém kraji. Vedoucí zastávající Nový výchovný program byli označeni jako skupina A, vedoucí zastávající starý výchovný program byli označeni jako skupina B. K realizaci průzkumu byly zvoleny polostrukturované rozhovory, ze kterých vyplynuly kategorie vypovídající o názorech vybraného vzorku vedoucích na dva druhy skautských stezek.

Z provedeného průzkumu se ukázalo, že důvody skupiny A pro přijetí Nového výchovného programu jsou: přizpůsobení programu dnešní mládeži a dětem a inovování přístupu k vedení aktivit souvisejících se *stezkou*. Důvody skupiny B pro odmítnutí Nového výchovného programu jsou: nedostatečná informovanost o programu, velké množství metodických příruček a spokojenost se zavedeným systémem.

Z průzkumu bylo také zjištěno, jaké prostředky oddíly využívají k naplňování cílů. Všichni respondenti se shodli, že při plánování celoročního programu je *stezka* důležitým prvkem. Způsob přípravy jednotlivých aktivit se v oddílech hodně liší a závisí to vždy na osobnosti vedoucího oddílu. Základním prostředkem pro naplňování cílů je tedy *stezka* samotná. Její interpretace se ale v jednotlivých oddílech liší. Z průzkumu bylo také zjištěno, že aktivity věnující se konkrétním dovednostem jsou na přípravu jednodušší.

Složitěji se jeví málo strukturované aktivity, kde není jednoznačně popsán způsob plnění. Některé oddíly využívají simulační aktivity, některé oddíly aktivity více strukturované.

Nelze tedy jednoznačně zjistit, která skupina, a tedy která *stezka*, má lepší výsledky při dosahování cílů. Obě skupiny pracují při plánování cílů podobným způsobem.

Při přípravě druhé části práce mne nejvíce překvapilo, kolik oddílů *skautské stezky* v Libereckém kraji nevyužívá. Vyhledat proto v blízkém okolí podobné oddíly bylo velmi složité. Vzhledem k propojenosti skautské organizace mezi městy se ale nakonec požadovaný počet respondentů podařilo naplnit. Průběh rozhovorů jsem zpočátku považoval za nejsložitější část práce. Naštěstí všichni vedoucí měli své myšlenky poměrně srovnané, což bylo možná způsobeno tím, že jsem respondenty před samotnými rozhovory kontaktoval s jasným cílem a oznámil jim téma mých otázek. Rozhovory tedy probíhaly za téměř ideálních podmínek, a bylo proto jednoduché dojít k jednoznačným výstupům.

Dle mého názoru tato práce může sloužit jako inspirace pro vedoucí oddílů, kteří nejsou zcela rozhodnutí, jakou *stezku* zvolit. Mohou zde najít podobné situace, které sami řešili, a případně se ztotožnit s některým řešením. Vzhledem k mému působení na pozici vedoucího skautského oddílu vnímám výstupy tohoto průzkumu jako přínosné k informovanému rozhodnutí, pro kterou verzi *skautské stezky* se v budoucnu rozhodnout ve svém oddíle.

7 Bibliografie

Tištěné zdroje

1. ANON, 1997. *Stezka skautů a skautek*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum.
2. ANON, 2006. *Experimentální skautská stezka: manuál pro vedoucí*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 80-868-2520-5.
3. ANON, 2008. *Cesta Ohně: 4. stupeň skautské stezky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-28-1.
4. ANON, 2008. *Cesta Vody: 2. stupeň skautské stezky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-26-7.
5. ANON, 2008. *Cesta Vzduchu: 3. stupeň skautské stezky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-27-4.
6. ANON, 2008. *Cesta Země: 1. stupeň skautské stezky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-25-0.
7. BADEN-POWELL, Robert, 2007. *Skauting pro chlapce*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-21-3.
8. BŘICHÁČEK, Václav, 1991. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting. ISBN 80-85421-02-X.
9. BŘICHÁČEK, Václav, 2001. *Junák na přelomu století*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 80-86109-56-9.
10. BŘICHÁČEK, Václav, et. al., 1998. *Skautskou stezkou: základní příručka pro skauty a skautky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 80-86109-60-70.
11. ČÁKA, Jan, 1990. *Junácká symbolika*. 2.vyd. Praha: Merkur. ISBN 80-7032-876-2.
12. HENDL, Jan, 2016. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. přepr. a rozš. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0982-9.

13. PÁVKOVÁ, Jiřina, et al., 2008. *Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. 3. aktual. vyd. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy. ISBN 978-80-7367-423-6.
14. REJL, Oldřich, 2015. Alternativní skautská stezka. *Skauting: měsíčník pro skautskou výchovu*, roč. 53, č. 4, s. 14-15. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISSN 1210-9827.
15. SETON, Ernest Thompson, 1991. *Kniha lesní moudrosti*. 2.vyd. Praha: Olympia. ISBN 80-7033-084-8.
16. SVOJSÍK, Antonín Benjamin, 1991. *Základy junáctví*. 3. nezměn. vyd. Praha: Merkur. ISBN 80-7032-001-X.
17. ŠANTORA, Roman, et. al., 2012. *Skautské století*. Praha: Mladá fronta. ISBN 978-80-204-2622-2.
18. ŠIMKOVÁ, Svatava, ZAJÍC, Jiří, 2013. *Můj kamarád: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-84-7.
19. ŠIMKOVÁ, Svatava, ZAJÍC, Jiří, 2015. *Můj domov: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-7501-071-1.
20. ŠVAŘÍČEK Roman, ŠEĐOVÁ Klára, et al., 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-313-0.
21. ZAJÍC, Jiří, 2008. *Kdo jsem: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-32-8.
22. ZAJÍC, Jiří, et al., 2001. *Myšlenkové základy skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 80-86109-73-9.
23. ŽÁRSKÁ, Magdaléna, LOUCKÝ, Karel, 2011. *Co umím a znám: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. ISBN 978-80-86825-58-8.

Internetové zdroje

1. ANON, 2005. *Charta českého skautingu na počátku 21. století* [online]. [vid. 20. 5. 2018] Dostupné z: http://www.vmls.cz/dokumenty/cinovnici/Charta_skautingu.pdf
2. ANON, 2014. *JUNÁK – ČESKÝ SKAUT, Z. S., Stanovy spolku schválené XIV. Valným sněmem Junáka v Litomyšli dne 29. 3. 2014* [online]. [vid. 12. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/wp-content/uploads/2018/05/stanovy-junaka.pdf>
3. ANON, 2014. Nový skautský program. In: *Skautská křižovatka* [online]. [vid. 10. 1. 2018]. Dostupné z: <http://stara.krizovatka.skaut.cz/novy-skautsky-program-3>
4. JUNÁK – ČESKÝ SKAUT, 2014. Vzdělávací systém. In: *Skautská křižovatka* [online]. [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://krizovatka.skaut.cz/organizace/vzdelavani/vzdelavaci-system>
5. KLÁPŠTĚ, Petr, HOŘAVOVÁ, Kateřina, BEČKA, Marek, 2008. *Svět okolo nás: metodika ke skautské stezce* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. [vid. 21. 5. 2018]. ISBN 978-80-86825-31-1. Dostupné z: <https://casopisy.skaut.cz/knihovna/466>
6. KOHOUTEK, Rudolf, 2005. Rozhovor jako metoda poznávání osobnosti a duševního zdraví *Pedagogická orientace* [online], roč. 15, č. 3, s. 37-61 [vid. 29. 3. 2018] ISSN 1211-4669. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/1032/832>
7. KUPKA, Ondřej, 2005. *Skauting: Družinový systém ve skautských oddílech* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. [vid. 3. 4. 2018]. ISSN 1210-9827. Dostupné z: http://www.hranicari.skauting.cz/OBR/skauting/druzinovy_system.pdf
8. ŠVAŘÍČEK Roman, ŠEĐOVÁ Klára, 2013. Jak psát kvalitativně orientované výzkumné studie. Kvalita v kvalitativním výzkumu. *Pedagogická orientace* [online], roč. 23, č. 4., s. 478–510 [vid. 28. 5. 2018] ISSN 1211-. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/698/659>

9. VOŇAVKOVÁ, Věra, et. al. 2006. Tichou poštou. *Skauting – tematické číslo* [online], Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR – Tiskové a distribuční centrum. Dostupné z: <https://casopisy.skaut.cz/search/?vyraz=tichou+po%C5%A1tou#p0>

8 Seznam příloh

7. Rozhovor s vedoucím oddílu A1
8. Rozhovor s vedoucím oddílu A2
9. Rozhovor s vedoucím oddílu B1
10. Rozhovor s vedoucím oddílu B2

8.1 Rozhovor s vedoucím oddílu A₁

Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?

No myslíš jako vůdce oddílu nebo úplně ve vedení?

Klidě se můžeš vyjádřit k obojímu.

No, takže, přímo jako jeden z vedoucích funguju asi deset let. A z toho jsem byl dva roky jako zástupce vůdce oddílu a potom, když ten vedoucí oddílu dodělal vejšku, tak zůstal v Praze a tak nějak se přemýšlelo, kdo to vezme. No a já tak nějak, když už jsem dělal toho zástupce, tak jsem na to kejvnul. No a to jsou vlastně už čtyři roky a od té doby je to na mě.

Díky, teď bych se rád přesunul trochu už ke skautským stezkám. Můžeš mi prosím říct, v čem spatřuješ pozitiva nebo negativa nové skautské stezky?

No to je vlastně docela jednoduchý, asi začnu s tím, co sou podle mě ty pozitiva. Takže když se na tu stezku koukneš, vidíš, že je vlastně mnohem bližší těm dnešním dětem. My, když jsme jako malý jeli podle té starý, tak to nějak fungovalo, ale myslím, že některý ty věci by dnešní děcka už nebraly. Takže to hlavní pozitivní, co na té nové stezce vidím je to, že sedí mnohem víc těm dnešním dětem. Taky to plnění těch bodů mi přijde lepší, když vidíš, že ti něco může potvrdit kámoš nebo rodič. Není to prostě takový ... strukturovaný. A tím ty děti nevnímaj asi tu stezku jako nějakou prudu, co se musí dělat, ale spíš něco, co chtěj dělat.

A nějaký negativa tě napadaj?

Mm.... no vlastně ani moc ne, já jsem s ní maximálně spokojenej, kluky to baví, takže tomu asi nemám co vytknout.

A když to vezmem k té staré skautské stezce. V čem spatřuješ pozitiva nebo negativa u ní?

No, když bych to bral objektivně, tak díky té starý stezce jsem se vlastně dostal k vedení oddílu, protože já na ní vyrost, a nebejt ní, tak by ten skautskej program vypadal asi jinak a já tu nezůstal. Ale to stejně záleželo na mým vedoucím, takže vlastně ani nevím, co jsem tím chtěl říct... . No prostě u té starý mi přišlo, že je to všechno takový moc nalajnovaný. Prostě umí, neumí a tak. Což mě osobně přijde jako zbytečná buzerace.

Jasně, i u tý nový musíš umět nějaký věci, ale i ta formulace těch bodů mi přijde mnohem lepší. A hlavně některý ty úkoly jsou podaný tak, jak kdybychom skautovali v osmašedesátym.

Díky, tak jen pro pořádek se chci zeptat. Jakou stezku tvůj oddíl využívá a jak dlouho?

Tu novou, jak sem říkal, přijde mi lepší. A ... jedem podle ní už čtvrtý rok. Vlastně od tý doby, co jsem vůdce oddílu já.

Super, tak se posunem kousek dál. Teď by mě zajímalo, z jakého důvodu se podle tebe zaváděl Nový výchovný program a s ním spojená nová stezka?

Podle mě, jo? No... já si myslím, že to mělo co dělat s tím, jak jsou děti teďka jiný. Ono i když si vezmu nás těsně po revoluci, když jsme jako malí šli do skauta, tak to bylo hodně jiný než teďka. To nás v oddíle bylo skoro dvacet, takže dvě družiny. A tuším, i že naše středisko mělo víc oddílů, než je teď obvyklý, zvlášť v Jablonci. No ale prostě tam se jelo podle starý stezky a teda vlastně i podle nějakýho výchovnýho programu, kterej tehdy asi existoval. Ale to by ty dnešní děcka prostě už nedaly a myslím, že na ústředí si to uvědomovali, tak to prostě trochu pozměnili. Za mě teda k lepšímu.

A skautská stezka?

No tak to s tím souvisí, prostě tak ta nová stezka taky pracuje trochu víc tím, že ty děti jsou jiný. A když měněj výchovnej program, musej k tomu vydat i změněnou stezku, aby se měli vedoucí čeho držet.

A zaznamenali jste u vás v oddíle určité potíže se zaváděním nové stezky?

No, docela jo, no. Ono to nebylo úplně jednoduchý. To vlastně byla moje první věc jako novej vůdce oddílu. Takže jsem měl trochu strach, abych nezavedl něco, co nebude třeba fungovat, když jsme doposud fungovali na tý starý stezce. No největší darda asi byla, když jsem si musel načíst ty metodický příručky, protože toho bylo fakt strašně moc. Na tom jsem si trochu myslel, že jsem si toho vzal trochu moc. To bylo... já nevím, asi pět knížek, a já nejsem moc studijní typ. Ale prokousal jsem se tím, a když mi přišlo, že to aspoň trochu chápu, tak jsem prostě kluky do toho hodil. Ty, co k nám přišli na začátku roku od vlčat, a těch byla naštěstí většina, ty to vzali docela v pohodě, protože to pro ně bylo nový všecko a neměli žádnou možnost srovnání. Těm jsme dali stezku pro nejmladší

a řekli jim, co a jak, a bylo vymalováno. Ale docela byl problém s klukama, co u nás byli už dýl, a předtím jeli podle té starý stezky. Tady jsme trochu naráželi, protože byli zvyklí, že většinou jim ta stará stezka naservírovala, co přesně po nich chceme, a to pro ně bylo v pohodě. Ale teď se museli trochu zamýšlet sami a trvalo jim skoro rok, než do toho pronikli. Musím říct, že teda bylo asi dobrý, že jsme tam měli většinu těch mladších kluků a oni ti starší viděli, že těm mladším to zas takovej problém nedělá, tak to nakonec zvládli. Ale kdybych si představil, že zavádím novou stezku v oddíle, kde by byli samí kluci, kteří už znají tu starou, tak nevím no, jak by to dopadlo... asi blbě.

Díky, jaký vlastně byl důvod pro zavádění stezky ve vašem oddíle?

No, když to řeknu sobecky, tak hlavní důvod jsem byl já. Ne, to samozřejmě je trochu nadsázka. Ale tím, jak jsem přebíral oddíl po předchozím vůdci oddílu, tak jsem měl pocit, že bych měl něco trochu vylepšit. On to nedělal špatně, to ne, ale jel podle starý stezky, systému, kterej byl v našem oddíle dlouho, vlastně od té doby, co jsme byli oba vlčata. To sice fungovalo, ale mě přišlo, že to nějak nesedí. Taky když jsem dělal zástupce, tak jsem vyjel na jeden takovej kurz, kde se o nový stezce hodně mluvilo, protože spousta oddílů už podle ní nějaký čas jela a docela jim to fungovalo. Tak jsem si o tom zjistil něco víc, a když jsem viděl, že od dalšího roku budu mít oddíl pod sebou, tak jsem si řekl, že by to mohl bejt dobrej moment k nějaký inovaci i v našem oddíle. Teď to zní jako by to předtím bylo nějaký špatný, ale to tím nechci říct, ten předchozí vedoucí akorát neměl úplně čas zkoušet nějaký inovace. Nějaký systém běžel a nějak fungoval, kluci byli spokojený, ale prostě mně to nesedělo, no. Takže když sem se stal vedoucím oddílu, tak jsem to rozjel a bylo to.

A co pro tebe byl teda ten hlavní důvod k zavedení nové stezky?

No jak jsem říkal už předtím, ta nová mi přišla lepší pro dnešní děcka. A nechtěl jsem zůstat u něčeho, co je zastaralý, i když to funguje. Navíc jsem to prostě viděl asi jako příležitost ten oddíl někam dál posunout, aby ty děti, co z něj pak vylezou, nebyly škatulkovaný jako ... já nevím ... nějaký Dušínové, ale prostě aby se uměly ve společnosti trochu pohybovat.

Díky moc, teď bych se rád přesunul přímo k práci se stezkou. Můžeš mi říct, jaké aktivity váš oddíl využívá při plnění skautské stezky v průběhu roku?

No, ono je to těžký takhle popsat, protože to nemáme jako nějaký sborník aktivit, k těm bodům ty stezky. V té stezce jsou nějaký ty aktivity už samostatně popsány, takže spoustu toho děláme a hodnotíme tak, jak to tam je. Třeba když si mají uklízet ve stanu, tak na to žádnou aktivitu dělat nebudem, prostě si vybere, že jí chce, a vedoucí nebo kamarádi mu to zkontrolují a má to, ale když vezmu třeba aktivitu na uplavání nějaký vzdálenosti, tak tam tomu třeba přizpůsobíme v létě schůzku. My si prostě vždycky na oddílový radě řeknem, kterejm oblastem stezky bychom se chtěli následující měsíc nebo dva věnovat, a pak třeba cíleně ten program na to vymejšlíme.

A kontrolujete nějak hromadně splněné body?

No, tak když tam má vybranou aktivitu, co mu musím potvrdit já nebo jinej vedoucí, tak si to u toho zběžně prohlídne. Zas to není tak, že bychom na každý schůzce a výpravě jeli podle sešítku. Ale pak vždycky schůzku před oddílovou radou máme hromadnou kontrolu, no. A když to nemaj splněný, tak jim dáme možnost to dál plnit. A další měsíc to samý.

Ve které oblasti je pro tebe nejjednodušší vytvářet aktivity? A proč?

No určitě je to ta oblast *Co umím a znám*. Tady je to v té stezce hezky popsány a taky jsou to poměrně jednoduchý body. Na to se dá vymyslet spousta programů. Když maj třeba část stezky na to, že maj nakreslit plánek místa, kde se zrovna nacházej, tak tam je to jednoduchý a program na půl hodiny se vlastně vyřešil sám díky stezce.

Která oblast je pro tebe naopak nejsložitější při tvorbě aktivit? A z jakého důvodu?

No to je asi oblast s tím osobním rozvojem a tak. A to je ... jo jasně: *Kdo jsem*. Tady pořád docela tápem, i když už je to taky lepší. Ono vůbec nějaký ty aktivity na osobní rozvoj se strašně těžko hodnotěj. Jak prostě mám tyhle aktivity měnit. Stejně to vždycky bude nějaká forma diskuze, což nevadí, ale musíš se stěma klukama bavit o tom, co jak chápou a kdyžtak je trochu navádět. No a tohle mi prostě úplně nesedí, ale je to důležitý, to jo, jen úplně nevím, jak to uchopit, aby to vždycky nebyla jen nějaká diskuze no.

Jen se ještě zeptám, jestli postrádáš v nějaké oblasti body, které jsou pro tebe pro tuto oblast podstatné?

No vlastně ani ne. I když já se nad tím moc nezamejšlel, mě ta stezka. tak jak je postavená, celkem sedí a těch bodů je tam na výběr docela dost. A přijde mi, že si tam každé najde něco, co ho třeba posune, nebo tak. Asi mi tam nic nechybí no.

8.2 Rozhovor s vedoucím oddílu A₂

Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?

Teď po prázdninách to budou přesně čtyři roky, co jsem vůdce oddílu. Předtím jsem byl zástupce vůdce oddílu asi 5 let.

Tak teď už blíže ke skautským stezkám. V čem spatřuješ pozitiva či negativa nové skautské stezky?

Hm, takže negativa... Přijde mi, že by tam mohl být ještě větší prostor pro individuálnost. Sice je možnost vymyslet si vlastní body ve stezce, které rozvíjejí danou oblast, ale kdyby k tomu byla nějaká lepší metodická příručka, asi bych to ocenil víc. Co se týká pozitivních stránek, tak jsem rozhodně rád, že se nová stezka vytvořila a pomáhá rozvíjet dnešní skauty a skautky. Možností tý volby vypsání bodů je totiž mnohem přístupnější těm dnešním skautům než stezka stará. A taky rozdělení do čtyř věkových kategorií mi přijde jako dobře a motivační tah.

Ještě bych se rád zeptal, v čem naopak spatřuješ pozitiva či negativa ve staré skautské stezce.

Určitě je jednodušší, co se týče zapojování do programu. Stačí si vybrat body a jim se nějak věnovat. Taky většina oddílů ji už zná, tak nemusí složitě zavádět novou stezku. Záleží samozřejmě, jak s ní vedoucí v oddíle pracuje. Ale možná právě proto, že s ní oddíly už pracují delší dobu, tak se spíš drží nějakých zasetých standardů a nepřemýšlí, proč tam daná věc je. Alespoň takovou mám zkušenost s několika mladšími vedoucími z jiných oddílů. Jo a taky formulace některých bodů mi nepřijde pro dnešní skauty vhodná.

Co tím myslíš?

No ono ani tak nejde o formulaci přímo těch bodů, ale ten úvod k nim. Ve staré stezce se vypsalo několik dovedností a nebylo nikde moc popsáno, proč by je měli skauti umět. Ono pro vedoucího to bylo jasné, ale přijde mi, že když těm dětem ta samotná knížečka

vysvětlí, proč je důležitý plnit si body v nějaký určitý oblasti, tak v tom maj hned víc jasno a víc se s tím ztotožněj. A to právě v tý starý stezce, proti nový, chybí.

Díky moc, ted' jen abych to měl urovnané, tak se chci zeptat, jakou stezku tvůj oddíl v současné době využívá a jak dlouho?

Náš oddíl pracuje s novou stezkou. A používáme ji... tuším asi sedmým rokem? Jo to asi sedí. Takže sedm let.

Z jakého důvodu si myslíš, že se podle tebe vytvářel Nový výchovný program a s ním spojená nová skautská stezka?

Určitě bylo třeba přizpůsobit skautskou výchovu dnešním dětem. Nový výchovný program s tím podle mě skvěle pracuje a snaží se, aby skauti nezůstali zamrzlí někde v minulosti. V jakýkoli organizaci je asi potřeba občas udělat nějakou reformu, aby ten program seděl víc na současnou společnost. Ono se nedá říct, že ten předešlej program by nějak zaostával. Spoustu věcí v něm přetrvalo doteď, ale spíš ta forma se musela změnit, no.

A stezky?

Stezky taky určitě bylo třeba nějak změnit, protože kdyby zůstaly tak, jak byli předtím, tak moc nebudou fungovat v souladu s tím novým programem. Určitě jim taky neuškodilo, že je trochu učesali a dali jim tu fantasy tematiku. Což teda musím říct, že bych asi oželel, ale některý kluky to docela vzalo. Takže je vidět, že i nad tímhle se někdo zamyslel a udělal to pro dnešní děti atraktivnější.

Zaznamenal jsi v oddíle určité problémy se zaváděním nové skautské stezky?

Určitě. Ono vždycky když se zavádí něco novýho, tak asi vyvstanou problémy. My jsme byli jako jedni z prvních, co nový stezky u nás zaváděli, tak jsme ani neměli moc knowhow. Příručky, co k tomu vydalo ústředí, byly sice fajn, a pořád jsou. Ale bylo to těžký, no. Všichni jsme byli zvyklí dlouhou dobu na starou stezku a tady bylo trochu víc třeba se tomu věnovat. Protože některý ty body potvrzuje vedoucí, na což jsme byli zvyklí, ale něco musí potvrdit třeba i kamarád z oddílu, a to pro nás bylo něco novýho. Ale to byl teda taky další důvod, proč se nám nový stezky líbily: víc pracovali se skupinou. Jenže najet na takovej systém pro nás bylo na začátku docela složitý no.

Jaký byl důvod zavádění nové stezky ve vašem oddíle?

Nám přišlo, že ta stará stezka už moc neseďí. Ono nemůžu říct, že je na ní něco špatně, ale prostě se nám zdálo, že to ti skauti dělaj tak nějak ... no jako asi z povinnosti, když to řeknu blbě. Neměli k tomu skoro žádněj vztah, brali to prostě jako něco, co do toho skauta patří, ale moc je to asi... no nebyli z toho asi nijak nadšený. Že by si řekli: Jo tak teď chci mít splněný tohle a tak... No tak jsme si řekli, že ty nový stezky by mohly být něco víc. Navíc už v tu dobu vedoucí oddílu vypadal docela unaveně, protože se program na schůzkách často opakoval, tak jsme se dohodli, že by to mohla bejt dobrá vzpruha. A vyplatilo se.

Jaké aktivity váš oddíl tedy využívá při plnění skautské stezky v průběhu roku?

Ooo to bychom tu byli asi dlouho, kdybych měl vyjmenovat všecky. My se tu stezku snažíme používat jako návod toho, co se skautama v průběhu roku dělat. Takže skoro na každou oblast máme něco vymyšlený.

A nemůžeš aspoň pár nějakých aktivit zmínit?

Asi kdybych měl něco vypíchnout, tak děláme hodně simulovaných situací, který nějak odráží ty body stezky. Např. když děláme programy na řešení krizových situací, tak máme třeba simulačku s bouračkou a je potřeba, aby skauti správně zvládli zavolat pomoc. Dáváme jim telefon a volají někomu z vedoucích, který je za rohem. Po každý takovýhle aktivitě máme debatu v kroužku a říkáme si, co bylo dobře, co by mohlo být lepší, atd. U tábornických dovedností třeba stavíme na zkoušku v lese nějaký vázaný stavby nebo stany, rozděláváme oheň, ... klasika. Ale vždycky se snažíme to udělat tak, aby nám to třeba ještě zapadalo do celoroční hry. Máme prostě nastřelenou nějakou dějovou linku, který se chceme celej rok držet a děj nám jde vlastně dopředu podle oblastí stezky. Většinou je to teď nějaký to fantasy putování, oni s tím ty stezky docela dobře laděj tím dizajnem. I vyhodnocování splněných bodů se snažíme dělat tématicky podle aktuální celoroční hry. Jo, aby to nebylo jenom „tak a teď si vytáhněte deníky a podepíšeme vám tohle“, je to vždycky formou nějakýho takovýho rituálu.

Ve které oblasti bys řekl, že je pro tebe nejjednodušší vytvářet aktivity?

Rozhodně oblast *Co umím a znám*, tam vlastně nikdy není moc co řešit. Hlavně jsou to věci, který jsou nám všem vedoucím, asi nejbližší, mi přijde. Vem si třeba program na

uklizení stanů, to v rámci tábora vlastně děláme skoro všichni a nějak ty skauty bodujeme, tak je to jednoduchý splnit si to zároveň ve stezce. Jo, určitě s tím musíme počítat a některý body si šetřit až na tábor, ale když to máme rozplánovaný dopředu, tak to není problém. Ona vlastně tahle oblast se až tak neliší od starý stezky, proto je pro nás asi nejlehčí si tady cokoli vymyslet. Prostě už víme, co od toho čekat.

No a teď obráceně. Která oblast je pro tebe nejsložitější při tvorbě aktivit? A proč?

Já vlastně nevím, teď si asi neumím vybavit, že by nám něco dělalo problém. My tak nějak víme, co do těch dětí chceme dostat a už máme i dost věcí, co fungují, vyzkoušených. Občas jsou teda problematický body, který se týkaj rodiny a kamarádů. Tady většinou používáme nějaké diskusní hry, ale nejdou vždycky napasovat na vše. Oni kluci o nějakých hlubších myšlenkách neradi mluví nahlas. Určitě si myslím, že se nad tím zamyslej, ale nechtěj se třeba shodit před ostatníma a tak no... Takže tady si nemyslím, že by byl problém s přípravou aktivit, jako spíš zrovna s aktuální náladou družiny, no. Stačí, když tam bude jeden, jak bych to řekl, trochu frajírek, tak ostatní, i když by jindy třeba něco rádi sdíleli, nebudou mít chuť.

Díky moc. Na závěr bych se rád zeptal, jestli v nějaké oblasti stezky postrádáš body, které jsou pro tu oblast podstatné?

To asi úplně nepostrádám. Ze začátku se nám zdálo, že tam třeba něco chybí, ale pak jsme to našli v jiné oblasti. Občas se ty body překrývají, takže vlastně nakonec to, co jsme si mysleli, že tam není, tak tam bylo. Teď, jak máme tu stezku už zajetou, tak nás vlastně moc věcí už nezaráží.

8.3 Rozhovor s vedoucím oddílu B₁

Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?

Přímo na pozici vůdce oddílu působím už asi šestým rokem. Jinak vedoucím jsem zhruba 12 let.

V čem spatřuješ pozitiva či negativa nové skautské stezky?

Eee... no jak bych to řekl. Přijde mi fajn, že se někdo snažil udělat něco novýho, ale podle mého názoru je to trochu mimo mísu. Ta nová stezka vypadá hezky, je to takový barevný. Ale já osobně se v tom trochu ztrácím. Je to strašně moc knížeček a příruček.

V tomhle mi to moc asi neseďí. Tu starou stezku otevřeš a vidíš prostě, kde co je, a nemusíš k tomu číst sáhodlouhý příručky.

Díky, teď se zeptám obráceně. V čem spatřuješ pozitiva nebo negativa staré stezky?

Tak tohle je jednoduchý. Já tu stezku znám, vyrůstal jsem na ní a jsou v ní všechny věci, který by ty děti měly umět. ... Nemusím si k tomu zjišťovat nějaký další dodatky, když to bezvadně funguje. Prostě ta stezka je, tak jak je, parádní. Už za Svojsíka tam byly dost podobný věci a já myslím, že ty děcka by si měly uvědomit, do jaký organizace patřej, a tahle stará stezka je k tomu přímo od počátku dělaná.

Teď jenom otázka pro upřesnění. Jakou stezku tvůj oddíl v současné době používá a jak dlouho?

No... používáme tu normální, teda starou stezku, to je jasný. A používáme ji dlouho. Co já pamatuju, tak vždycky, i když se nám vlastně středisko někde v devadesátým šestým rozpadlo, tak se pak utvořilo nový, ale lidi zůstali skoro stejný a stezka tam vlastně byla už od začátku. S tak ta stezka funguje vlastně od toho devadesátýho šestýho nebo sedmýho... teď úplně nevím. No prostě tam ta stezka byla, co pamatuju.

Díky. Z jakého důvodu se podle tebe vytvářel Nový výchovný program a s ním spojená nová skautská stezka?

Tak to je zajímavá otázka. Co bych k tomu asi řekl. Jako jo... určitě bylo potřeba nějak se trochu posunout, doba je jiná, než byla. Ono je to vidět i na těch oddílech, jak fungujou teď, a jak fungovali před dvaceti lety. Každopádně se hodně argumentuje s tím, i jak jsou děcka v dnešní době jiný. Mně to ale spíš přijde jako takovej alibismus. Děti jsou furt děti a jo, mění se doba, ale nemusíme přece nějaký zavedený pořádky, co fungujou, měnit hodně. Určitě je dobrý, když se třeba do skautských závodů zařazujou věci nějakýho modernějšího charakteru, ale děcka by se měly naučit fungovat i bez všech možnejch technologií. Každopádně teda novej program asi trochu pracuje se změnama dnešní doby, takže proto asi ho na ústředí zavedli, ale pro nás nymandy tady dole, co dělaj s děckama, je to stejně pořádk stejný.

Jasně, díky moc. A zaznamenali jste v oddíle určité problémy se zaváděním nové skautské stezky?

Oni to vlastně nebyli ani tak problémy jako spíš, že jsme nikdo moc nevěděl, co si s tím počít.

A jak to u vás teda probíhalo?

Z vedení střediska přišla informace, že je tu možnost nových stezek, a jestli to chceme vyzkoušet. Já osobně nejsem proti novým věcem, tak jsme se dohodli, že to zkusíme, protože to vypadalo zajímavě. Tak jsme to dostali, spoustu barevných sešitků a nějaký metodický příručky, nebo co. A starejte se. Nikdo nám k tomu nic moc neřekl, jen že si to máme načíst. Těm příručkám jsme moc nerozuměli, ale některý ty úkoly byly podobný, jako v normální stezce, tak jsme to klukům dali, a že teda tenhle rok jedem podle tohohle. No jako nedopadlo to moc dobře, spoustu věcí, co byly v těch stezkách, bych vyškrtl. Teprve po nějaký době nám došlo, že stačí, když si děcka vyberou jen nějaký ty body, co musej plnit, ale to nám zase přišlo strašně málo. No a pak jsme k tomu nějak ztratili chuť a vrátili se k tomu, co jsme uměli.

A teda nějaký hlavní důvod k odmítnutí nové skautské stezky?

No to jsem vlastně říkal. Nikdo nám k tomu nic neřekl a měli jsme zaběhnutý nějaký systém předtím. A prostě to, jak nám to nesedlo, to byl asi ten důvod no, nějak se nám prostě nelíbila.

A když se teda vrátíme k té staré skautské stezce. Můžeš mi říct, jaké aktivity váš oddíl využívá při plnění stezky v průběhu roku?

Tady záleží, co to je za oblast. Ty aktivity pro plnění nějakých bodů stezky jsou dost podobný, jako když se trénuje na skautské závody. Prostě si vezmem nějakou oblast a snažíme se, aby ty body byly v tom programu nějak obsažený.

A nějak konkrétně mi to můžeš popsat?

Jasně, že jo. Nepamatuju si to takhle z hlavy, tak se na to mrknu Tak třeba oblast občanství. Tady vlastně stačí zadat dětem úkol a oni ho splňej, a tím mají hotovej bod té stezky. Jo, když na to kouknu, tak třeba bod: *Ovládá jízdni řády*. Tady to máš jednoduchý. Prostě jim zadáš, ať najdou nejbližší spoj tam a tam, z místa, kde třeba právě jsou, a je to.

A jiné oblasti, které třeba nejsou tak konkrétní?

No, taky si děcka vedou něco jako modrej život. Víš, co tím myslím?

Vím, ale můžeš to aspoň stručně popsat?

No, není to úplně jako modrej život, ale maj vlastně seznam, co by měli za danej měsíc splnit. Já nevím třeba připravit nějakej program pro ostatní, atd. No, a když to zvládnou, tak jim to odškrtnem, a vlastně i ten bod stezky, ke kterému to patří, maj splněnej.

Super, díky. Ve kterých bodech je pro tebe tedy nejjednodušší vytvářet aktivity?

Asi body, který se týkaj sportu, mi přijdou na přípravu nejjednodušší. To hlavně proto, když vymýšlíme program třeba na víkendovku, tak tam vždycky jdeme hodně pěšky, což je jedním z bodů *Ujde sto kilometrů za rok na výpravách*, tuším ... jo, teď na to koukám, tak tím to skáče a plní se to samo. Nebo další body, který se týkaj kol, tak plníme na cyklo výpravách hlavně tím, že někam jedem, atak.

Které body jsou pro tebe naopak nejsložitější při přípravě aktivit? A proč?

Asi body, který se věnujou kultuře. Nebo tak nějak to tam je napsaný. Tam jsou věci jako: „přečte si skautskou příručku“, a tak. No a tady to vlastně navlíknout na nějakou aktivitu moc nejde. Prostě si to musí přečíst a to se klukům většinou moc nechce. Pak jsou tam nějaký výtvarný věci, ze kterých si kluci můžou vybírat, ale taky to vlastně skoro nechtěj dělat, takže tady je to těžký.

Díky moc a jenom ještě poslední otázka na závěr. Postrádáš ve stezce nějaké body, které jsou podle tebe důležité?

No, abych pravdu řekl, tak většinou klukům přidáváme ještě nějaký sportovní. Třeba že se musej během roku zlepšit ve sprintu a tak, udělat na konci roku víc kliků než na začátku. To tam takhle úplně není a my to tam rádi nějak zahrnujeme, takže tak.

8.4 Rozhovor s vedoucím oddílu B₂

Jak dlouho působíš na vedoucí pozici ve skautském oddíle?

No snad to nebude znít nějak blbě, ale teď to bude druhej rok, co vedu náš oddíl. Předtím jsem byl asi dva roky zástupce a muselo se to zas posunout dál. A dali mi možnost.

Tak se posunem přímo ke stezkám. V čem spatřuješ pozitiva či negativa nové skautské stezky?

Hm já si vlastně nejsem úplně jistej, protože my jsme tu stezku původně chtěli zavádět a chvíli jsme tak jeli a přišla mi docela fajn. Strašně se mi líbila ta fantasy tématika. A hlavně zpracování těch sešitů. Tam, si myslím, tu starou stezku bez problému předhání. Ale na druhou stranu to je takový nepřehledný, co se týče těch oblastí. Taky ta metodika na začátek je fakt horor. Každá oblast má svoji knížku a člověk si pak připadá blbě, když si to nepřečte, ale to je právě ono, no. Je to strašně práce navíc.

A v čem teda spatřuješ pozitiva či negativa staré skautské stezky?

Jako co mi vadí na tý starý stezce, je to, že některý ty body nebo úkoly jsou takový dost archaický. Aspoň tím, jak jsou vypsány jo. Je to takový střízlivý. V tý nový mi přišlo fajn, že tam ty body má vypsány tak, jako by je psal on, jakože vymyslím tohle, zvládnou tohle a tak. Ale ta stará to má spíš: Umí tohle, zvládne tohle, udělá tohle. To může na některý děcka působit zbytečně... jak to říct... militantně asi ne, ale jakože je to výčet věcí, který se po nich chtějí, a to je může odrazovat. Na druhou stranu se v tom já jako vedoucí neztrácím. Přijde mi to přehlednější. K tý starý stezce taky vlastně vyšla , ale je dost prakticky laděná a daj se tam najít věci, který si můžou ty kluci číst sami. Třeba jak držet vlajku atd. Tohle tam všechno je stejně jako návody na nějaký stavby.

Ještě bych tedy pro upřesnění rád věděl, jakou stezku tvůj oddíl v současnosti využívá a jak dlouho?

Když to vezmu bez toho jednoho roku, kdy jsme se snažili zavádět tu novou, tak vlastně asi od té doby, co vyšla ta stará, používáme starou. Já ani nevím, protože jako skauti jsme už tu stezku měli, že jo... tu starou myslím. A prostě když jsem šel k vedoucím, tak tam jsem okoukal, jak pracujou s tou starou, takže vlastně co se týče mě, tak určitě s tou stezkou pracuju minimálně jako vedoucí šest let.

Díky moc. Posuneme se zase kousek dál. Rád bych věděl, z jakého důvodu se podle tebe vytvářel Nový výchovný program a s ním spojená nová skautská stezka?

Já nad tímhle zrovna nedávno přemýšlel. Jako učitel se zaváděl Novej výchovnej program, protože skauti, stejně jako ostatní dětský organizace, musej počítat s tím, že děti jsou dneska trochu jinde. Ne že by byli horší, ale mají prostě jiný hodnoty a ten program na to musí nějak reagovat, ale to není jenom ve skautu, i ve škole by se s tím mělo pracovat. Ale nad čím jsem přemýšlel, bylo to, jestli teda ty hodnoty se kterýma ty děti teď přistupujou k životu a tak, jsou ty správný.

Jak to myslíš?

Ono to znělo trochu kriticky co? Ne, já to myslel tak, že skauti bývali vždycky elita společnosti, co se týče schopností a chování a tak. Ale mám pocit, že s těma dnešními dětma už to tak úplně není. Jo, asi to můžu mít trochu zkreslený, protože to asi každej, co dělá delší dobu s dětma, říká, že skauti jsou rok od roku horší. Ale když si vezmu třeba sebe, tak já do skauta chtěl chodit, protože to prostě znamenalo výlety a fajn kamarády. A to, co z tebe pak ten skaut udělal díky programu a vlastně i díky tý stezce, je paráda. Zato dneska mi přijde, že spousta rodičů dává děti do skauta, protože po revoluci taky sami byli ve skautu, ale ty děti tam vlastně nechťej a rodiče je do toho tlačej. Proto si tak trochu říkám, jestli je vlastně dobrý dělat nějaký ústupky dnešním dětem a spíš se je nesnažit... já nevím... prostě nějak utvářet ... ne, to je blbý... prostě vychovávat s hodnotama, který měli ti elitní skauti, co byli dřív.

Takže podle tebe není Nový výchovný program třeba?

To jsem úplně nechťel říct. Spíš by asi každej vedoucí měl vědět, co má v oddíle za děti, a pak se rozhodnout, jak striktní podle Powellovi myšlenky bude, nebo jestli bude víc individuální. Každopádně ano, myslím si, že nový program je potřeba, ale nemělo by to být nějaký dogma, podle kterýho budeme vše dělat.

Díky, pojd'me ale teda zpátky ke stezce. Když jste novou stezku zaváděli v oddíle, zaznamenal jsi určité potíže s jejím zaváděním?

Tak určitě. Už jsem to myslím říkal, jako ty potíže by asi ani nebyly ze strany dětí. Já myslím, že by si asi zvykly za chvíli, že je to něco jinýho. Ale my se v tom prostě moc nevyznali. Byli jsme zvyklí na ty body, jak jsou ve starý stezce, a ty oblasti v tý nový nám, nebo teda myslím si to, nesesděly. Taky musím říct, že se mi fakt nechťelo načítat všechny příručky. Ke každý oblasti je vytvořená metodika a to jsem fakt nedal. Když jsme klukům ale ty sešity dali, tak byli docela nadšený.

Jaký byl tedy důvod odmítnutí nové skautské stezky ve vašem oddíle?

Tak ono to vlastně nebylo úplně odmítnutí. Spíš si myslím, že jak se nám nechťelo si přečíst ty metodiky, tak jsme s tím jako my vedoucí neuměli moc pracovat. Taky ty způsoby potvrzování úkolů od kamarádů a od odborníků nám prostě nesesděly. Ale chvíli jsme se snažili. Spíš nám to pak, já nevím, dělalo větší práci, než se nám chťelo, a začli

jsme na to trochu kašlat. A tím jsme se rozhodli, že to nebudeme zkoušet lámat přes koleno a vrátíme se k tomu, co známe, a co nám v oddíle vždycky fungovalo.

Já se tedy také vrátím k té staré stezce. Jaké aktivity váš oddíl využívá při plnění skautské stezky v průběhu roku?

No, my to bereme trochu volněji, takže není úplně jasně daný, jaký aktivity bychom dělali třeba na táboře. My si stezku berem vždycky do ruky při plánování cílů na každé nové rok a vypíchnem si ty body, ve kterých ty naše děcka pokulhávají. Takže když třeba po táboře vidíme, že nevědí, jak pečovat o kroj, nebo že mají bordel ve stanech a tak, tak se na to snažíme napasovat ty programy, a ty věci, o kterých jsme si jistý, že je uměj, tak ty mají automaticky splněny. Nechceme, aby nám museli něco dokazovat, když víme, že to zvládají.

A můžeš se konkrétně zaměřit na nějaké body a popsat, co za aktivity využíváte?

Určitě. No tak třeba ta péče o kroj. Máme třeba v klubovně několik figurín a na těch jsou kroje s různě našitéjma nášivkami a je to vlastně něco jako hra na logiku. Jo, zjišťují, co je špatně a kde, a pak si to musejí pamatovat, překreslit si to správně na vytištěný kroj. Prostě je to hra jednak na paměť, ale uvědoměj si přitom, co na tom kroji má kde být, a tak. Nesnažíme se do nich prostě něco biflovat, ale spíš ať si to vyzkoušej, no.

Ve kterých bodech je pro tebe nejjednodušší vytvářet aktivity? A proč?

No já mám asi nejraději ty skautský znalosti. To vlastně souvisí i s tou péčí o kroj, Já vím, že se k tomu pořád vracím, ale jsem na ten svůj program s figurínami docela hrdej. Já nevím, mně přijde, že na tuhle oblast se moc aktivit nedělá, a proto je to takový neokoukaný, takže si tu můžu vymýšlet nějaký vlastní blbiny, jako třeba ty figuríny. Ale nejde jenom o kroje, jsou tam i znalosti o uspořádání skautských jednotek. Na to je zas dobrá taky hra, kde se hází míčem a můžeš házet jen na tu jednotku o stupeň výš, tak ty jednotky jsou prostě pojmenovány jako krajská rada, okresní rada oddílová rada, rádci, družina, atd. No děti si během toho zapamatují, jak to jde po sobě, a mají aspoň nějaký povědomí, jak to v organizaci funguje.

A které body jsou naopak podle tebe nejsložitější při tvorbě aktivit?

No já vlastně asi nemůžu říct, že bychom měli s něčím problém. Tím jak stezka je v našem oddíle už dlouho, tak nám naši vedoucí předali nějaký způsob, jak to dělat, a ono to vždycky nějak funguje.

A kdybys musel vybrat?

Asi kultura mi dělá největší trabl. Já prostě nechci děti nutit do toho, aby si vedli deník, když nechtěj. Ale nějakou formou to suplujeme, třeba wiki kronikou. Výtvarný aktivity taky děláme, ale ty kluky prostě většinou nebaví předvádět se s nějakým uměním. V týchle oblasti jsou i body, jako že má naučit ostatní nějakou píseň, což v dnešní době moc nezvládáme. Ale zkusíme to jinak. Na tábory si děláme vlastní zpěvník, kde si můžou odhlasovat, co tam bude, takže tím to vlastně tak trochu obcházíme.

Postrádáš ve stezce nějaké body, které jsou podle tebe důležité?

Jako asi ani nepostrádám, jako spíš... No my to... prostě spoustu bodů tý stezky asi s klukama plníme jinak, než bylo zamýšleno původně, takže si je spíš upravujeme, aby seděly na náš oddíl, ale nemůžu říct, že by nám něco chybělo. Spíš si to tak nějak pasujeme na naše potřeby.